PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMO (ketvirtoji išplėstinė kolegija) SPRENDIMAS
2005 m. birželio 15 d. *

Byloje T-171/02

Regione autonoma della Sardegna, atstovaujamas G. Aiello ir G. Albenzio, *avvocati dello Stato*, nurodęs adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

ieškovas,

palaikomas

Confederazione italiana agricoltori della Sardegna,

Federazione regionale coltivatori diretti della Sardegna,

Federazione regionale degli agricoltori della Sardegna,

* Proceso kalba: italų.

įsteigtų Cagliari (Italija), atstovaujamų advokatų F. Ciulli ir G. Dore,

įstojusių į bylą šalių,

prieš

Europos Bendrijų Komisiją, atstovaujamą V. Di Bucci, nurodžiusią adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovę,

dėl prašymo panaikinti 2001 m. lapkričio 13 d. Komisijos sprendimą 2002/229/EB dėl Sardinijos regiono (Italija) numatytos įgyvendinti į sunkią padėtį patekusių ūkių restruktūrizavimo pagalbos schemos saugomų kultūrų sektoriuje (OL, L 77, 2002, p. 29),

EUROPOS BENDRIJŲ PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS
(ketvirtoji išplėstinė kolegija),

kurį sudaro pirmininkas H. Legal, teisėjai V. Tiili, A. W. H. Meij, M. Vilaras ir N. J. Forwood,

posėdžio sekretorius J. Palacio González, vyriausiasis administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2004 m. liepos 1 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

Ginčo aplinkybės

1 1998 m. sausio 12 d. laišku Italijos valdžios institucijos pranešė Komisijai apie 1997 m. gruodžio 2 d. Sardinijos regioninės vyriausybės (*Giunta regionale della Sardegna*) sprendimu Nr. 48/7 numatytos pagalbos schemos projektą, kuriuo buvo patvirtintas „regioninis saugomų augalų sektoriaus įmonių restruktūrizavimo planas“ (toliau – projektas). Komisija šį pranešimą gavo 1998 m. sausio 15 dieną.

2 Šis projektas pirmiausia numatė restruktūrizavimo pagalbos schemą.

3 Jis buvo skirtas į sunkią padėtį patekusioms Sardinijos mažoms žemės ūkio įmonėms (MŽŪĮ). Kriterijai, leidžiantys apibūdinti sunkią padėtį projekto prasme, buvo

atitinkamos MŽŪĮ „vidutiniai veiklos nuostoliai, sudarantys mažiausiai 25 % nuo grynojo kapitalo per pastaruosius trejetą metų“, ir „1996 m. gruodžio 31 d. negrąžintos kreditoriams skolos, didesnės nei 30 % nuosavo kapitalo“. Italijos valdžios institucijos nurodė, kad apie 500 Sardinijos MŽŪĮ atitiko šiuos kriterijus.

4 Norėdamos pasinaudoti pagalbos schema, (pagalbos suteikimo) kriterijus atitinkančios įmonės turėjo laikytis sąlygų, pavyzdžiui, pateikti „restruktūrizavimo planą, nurodantį visų gamybos išlaidų apmokėjimo įprastomis veiklos sąlygomis galimybes bei pelno gavimą“, ir atsisakyti „dalies veiklos rūšių, struktūrų ir turto, jei tai būtina (įmonės) ekonominei ir finansinei pusiausvyrai“.

5 Nagrinėjamas saugomų augalų sektorius. Atitinkami produktai yra įvairios daržovės, vaisiai, grybai, augalai ir gėlės, auginamos šiltnamyje.

6 Ketinta suteikti pagalba buvo pirmiausia atitinkamų įmonių skolų restruktūrizavimo priemonės. Šių priemonių turėjo imtis bankai – suinteresuotosios įmonės kreditoriai (atsisakymas palūkanų ir delspinigių už iki 1996 m. gruodžio 31 d. negrąžintas paskolas; atsisakymas delspinigių už paskolas, kurių grąžinimo terminas baigiasi tarp 1997 m. sausio 31 d. ir sutarties dėl skolų grąžinimo termino pratęsimo sudarymo) arba regioninės valdžios institucijos (pagrindinės skolos, kurią sudaro kreditai, negrąžinti iki 1996 m. gruodžio 31 d., dalies apmokėjimas; palūkanų už iki 1996 m. gruodžio 31 d. negrąžintas ar po šios datos atsirasiančias paskolas apmokėjimas). Šių regioninės valdžios institucijų įgyvendinamų priemonių dalis sudarė 75 % bendros skolos, kurią sudarė paskolos, suteiktos iki 1996 m. gruodžio 31 d., be bankams mokėtinų delspinigių. Jų maksimalus įgyvendinimo terminas nustatytas 15 metų.

7 Antra, buvo numatytas negrąžintinas indėlis į įvairias investicines priemones, susijusias su gamybos priemonėmis (apsaugos, vėdinimo, kondicionavimo, izoliavimo, drenažo ir laistymo įrenginių sumontavimas bei nusidėvėjusių įrenginių atnaujinimas ar pakeitimas). Šios investicijos buvo apibūdintos kaip „būtinos" restruktūrizavimui. Šių regioninės valdžios institucijų įgyvendinamų priemonių dalis sudarė 75 % bendrųjų išlaidų. Jų įgyvendinimo terminas buvo apibrėžtas terminu, kuris „būtinas (šių priemonių) realizavimui".

8 Trečia, buvo numatytos techninės pagalbos, profesinio parengimo ir konsultavimo priemonės, užtikrinamos Regioninio vystymo ir techninės pagalbos žemės ūkio srityje tarnybos (Ente regionale di sviluppo e assistenza tecnica in agricoltura). Šios priemonės buvo apibūdintos kaip „įprastos paslaugos", dėl kurių vykdymo „neatsiranda papildomų išlaidų". Jų terminas buvo apibrėžtas kaip „neribotas".

9 Bendra valstybės lėšų finansuojant restruktūrizavimo pagalbos schemą suma buvo 60 milijardų Italijos lirų (ITL), t. y. apie 30 milijonų EUR. Didžiausia pagalbos suma kiekvienai įmonei buvo nustatyta 600 milijonų ITL, t. y. apie 300 000 EUR.

10 Antra, projektas, patvirtino Italijos Respublikos norą numatyti į laikiną ir sunkią finansinę padėtį patekusių MŽŲĮ sanavimo pagalbą, kuri „galėtų būti suteikta garantijos forma ar suteikiant paskolas įprasta minimalaus dydžio palūkanų norma arba bet kuriuo atveju skaičiuojamas atsižvelgiant į ūkio veiklos vykdymą iki restruktūrizavimo etapo".

11 1999 m. vasario 1 d. laišku Komisija Italijos Respublikai pranešė apie savo sprendimą pradėti formalią tyrimo procedūrą, numatytą EB 88 straipsnio 2 dalyje. Italijos valdžios institucijos šį laišką gavo 1999 m. vasario 4 dieną.

12 2001 m. rugsėjo 14 d. laišku Italijos valdžios institucijos paprašė Komisijos priimti sprendimą per du mėnesius pagal 1999 m. kovo 22 d Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999, nustatančio išsamias (EB 88) straipsnio taikymo taisykles (OL L 83, 1999, p. 1), 7 straipsnio 7 dalį. Komisija šį laišką gavo 2001 m. rugsėjo 17 dieną.

13 2001 m. lapkričio 13 d. Komisija priėmė Sprendimą 2002/229/EB dėl Sardinijos regiono (Italija) numatytos įgyvendinti į sunkią padėtį patekusių ūkių restruktūrizavimo pagalbos schemos saugomų kultūrų sektoriuje (OL L 77, 2002, p. 29, toliau – Sprendimas), kuris buvo paskelbtas 2002 m. kovo 20 dieną.

14 Sprendimo 1 straipsnyje nurodyta, kad projektas yra nesuderinamas su bendrąja rinka ir negali būti įgyvendinamas.

Procesas ir šalių reikalavimai

15 *Regione autonoma della Sardegna* pareiškė šį ieškinį, kurį Pirmosios instancijos teismo kanceliarija gavo 2002 m. birželio 6 dieną.

16 Byla pirmiausia buvo paskirta pirmajai išplėstinei kolegijai, vėliau, teisėją pranešėją paskyrus į ketvirtąją kolegiją dėl Pirmosios instancijos teismo kolegijų sudėties pasikeitimo nuo 2003 m. spalio 1 d., byla buvo paskirta ketvirtajai išplėstinei kolegijai.

17 *Confederazione italiana agricoltori della Sardegna, Federazione regionale coltivatori diretti della Sardegna* ir *la Federazione regionale degli agricoltori della Sardegna* pateikė prašymą įstoti į bylą palaikyti ieškovo reikalavimus, kurį Pirmosios instancijos teismo kanceliarija gavo 2002 m. rugpjūčio 8 dieną. Apie šį pašymą buvo pranešta šalims. Pastarosios nepateikė pastabų per nustatytą terminą.

18 2002 m. gruodžio 9 d. Nutartimi Pirmosios instancijos teismo pirmosios išplėstinės kolegijos pirmininkas patenkino prašymą įstoti į bylą. Įstojančios į bylą šalys savo atsiliepimus Pirmosios instancijos teismo kanceliarijai pateikė 2003 m. vasario 5 dieną.

19 2004 m. liepos 1 d. posėdyje buvo išklausytos šalių nuomonės žodžiu ir atsakymai į Pirmosios instancijos teismo pateiktus klausimus. Taip pat Komisija atsisakė savo reikalavimo atmesti ieškinį kaip nepriimtiną dėl ieškinio senaties. Apie tai buvo pažymėta protokole.

20 Ieškovas Pirmosios instancijos teismo prašo:

— panaikinti sprendimą,

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

21 Įstojusios į bylą šalys Pirmosios instancijos teismo prašo:

— panaikinti sprendimą,

— jei nebūtų patenkintas pirmasis reikalavimas, panaikinti sprendimą „tiek, kiek jis nenumato, kad 100 000 EUR pagalba įmonei yra teisėta“,

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

22 Komisija Pirmosios instancijos teismo prašo:

— atmesti ieškinį,

— priteisti iš ieškovo bylinėjimosi išlaidas, o įstojusioms į bylą šalims nurodyti padengti savo ir Komisijos bylinėjimosi išlaidas, susijusias su jų įstojimu į bylą.

Dėl teisės

A — *Dėl reikalavimų panaikinti visą sprendimą*

23 Grįsdamas savo reikalavimus dėl viso sprendimo panaikinimo ieškovas, palaikomas įstojusių į bylą šalių, nurodo aštuonis ieškinio pagrindus, atitinkamai:

— 1997 m. rugsėjo 19 d. Komisijos pranešimo 97/C-283/02, nustatančio Bendrijos gaires dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti (OL C 283, 1997, p. 2, toliau – gairės), 4.1 punkto pirmosios pastraipos pažeidimą,

— EB 88 straipsnio pažeidimą,

— per ilgą administracinę procedūrą,

— teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimą,

— EB 253 straipsnio pažeidimą,

— kruopštumo trūkumą,

— EB 87 straipsnio 3 dalies c punkto ir gairių pažeidimą,

— Reglamento Nr. 659/1999 7 straipsnio 4 dalies pažeidimą.

24 Be to, įstojusios į bylą šalys Pirmosios instancijos teismo prašo „prireikus papildomai panaikinti neteisėtų nuostatų EB 241 straipsnio prasme taikymą" ir nurodo keturis kitus ieškinio pagrindus:

— teisės būti išklausytam pažeidimą,

— EB 87 straipsnio 2 dalies b punkto pažeidimą,

— EB 158 straipsnio ir deklaracijos Nr. 30 dėl salų regionų, pridėtos prie Amsterdamo sutarties baigiamojo akto, pažeidimą,

— 1972 m. balandžio 17 d. Tarybos direktyvos 72/159/EEB dėl ūkių modernizavimo (OL L 96, 1972, p. 1) ir 1975 m. balandžio 28 d. Tarybos direktyvos 75/628/EEB dėl ūkininkavimo kalnuotose, kalvotose ir tam tikrose mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse (OL L 128, 1975, p. 1) pažeidimą.

25 Šiuos ieškinio pagrindus reikia išnagrinėti vieną po kito.

1. *Dėl ieškovo ir įstojusių į bylą šalių bendrų ieškinio pagrindų*

a) Dėl gairių 4.1 punkto pirmosios pastraipos pažeidimo

Šalių argumentai

26 Ieškovas, palaikomas įstojusių į bylą šalių, mano, jog Komisija nesilaikė įprasto dviejų mėnesių termino, nustatyto gairių 4.1 punkto pirmojoje pastraipoje, kad tinkamai būtų atliekama pagalbos schemų restruktūrizuojant mažas ir vidutines įmones (MVĮ) projektų kontrolės procedūra.

27 Komisija neigia šį ieškinio pagrindą.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

28 Gairių 4.1 punkto pirmoji pastraipa nurodo, kad Komisija „patvirtins" MVĮ arba MŽŪĮ sanavimo arba restruktūrizavimo pagalbos schemų projektus „per įprastą dviejų mėnesių terminą, skaičiuojamą nuo išsamios informacijos gavimo dienos, išskyrus, jei atitinkamai valstybės pagalbos schemai gali būti taikoma pagreitinta patvirtinimo tvarka. Pastaruoju atveju Komisija turi 20 darbo dienų".

29 Šie terminai turi būti aiškinami atsižvelgiant į Sutartyje numatytas procedūrines nuostatas valstybės pagalbos kontrolės srityje. Rekomenduojamo pobūdžio taisyklės, kurias Komisija gali priimti, siekdama patikslinti jos ketinamą taikyti praktiką šioje srityje, negali prieštarauti Sutarties nuostatoms (1987 m. vasario 24 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Deufil prieš Komisiją*, 310/85, Rink. p. 901, 22 punktas ir 2002 m. birželio 13 d. Sprendimo *Nyderlandai prieš Komisiją*, C-382/99, Rink. p. I-5163, 24 punktas).

30 Siekiant kontroliuoti valstybių narių numatomą suteikti pagalbą, EB 88 straipsnis skiria pirminį patikrinimą ir formalią tyrimo procedūrą.

31 Pirminio patikrinimo, numatyto EB 88 straipsnio 3 dalyje, tikslas suteikti Komisijai apmąstymams ir analizei pakankamą terminą susidaryti pirminę nuomonę apie projektus, apie kuriuos jai buvo pranešta, tam, jog padarytų išvadą, kad jie nėra valstybės pagalba ar kad jie suderinami su bendrąja rinka, arba dėl esančių abejonių reikia atlikti išsamesnį tyrimą (1973 m. gruodžio 11 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Lorenz*, 120/73, Rink. p. 1471, 3 punktas ir 2001 m. gegužės 3 d. Sprendimo *Portugalija prieš Komisiją*, C-204/97, Rink. p. I-3175, 34 punktas). Atsižvelgiant į atitinkamos valstybės narės interesą greitai sužinoti sprendimą, pirminis patikrinimas iš principo yra skubus ir apribotas imperatyviu dviejų mėnesių terminu, skaičiuojamu nuo išsamaus pranešimo apie pagalbą pateikimo Komisijai dienos (minėto Teisingumo Teismo sprendimo *Lorenz* 4 punktas ir 2003 m. sausio 28 d. Sprendimo *Vokietija prieš Komisiją*, C-334/99, Rink. p. I-1139, 49 ir 50 punktai).

32 Dėl EB 88 straipsnio 2 dalies pirmojoje pastraipoje numatytos formalios tyrimo procedūros reikia paminėti, kad ji yra būtina, kai Komisija pirminio patikrinimo metu neįsitikina, kad projektas nėra valstybės pagalba ar kad būdamas valstybės pagalba jis yra suderinamas su bendrąja rinka. Ji yra skirta, pirma, leisti Komisijai išsamiai susipažinti su visa bylos medžiaga papildant šią, kaip ji tai privalo padaryti, visomis būtinomis nuomonėmis prieš priimant galutinį sprendimą ir, antra,

apsaugoti trečiųjų galbūt suinteresuotųjų asmenų teises, leidžiant jiems pateikti savo pastabas (1984 m. kovo 20 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Vokietija prieš Komisiją*, 84/82, Rink. p. 1451 13 punktas; 1984 m. lapkričio 14 d. Sprendimo *Intermills prieš Komisiją*, 323/82, Rink. p. 3809, 17 punktas ir 31 punkte minėto sprendimo *Portugalija prieš Komisiją* 33 punktas).

33 Iš to matyti, kad MVĮ restruktūrizavimo pagalbos schemos projektas per gairių 4.1 punkto pirmojoje pastraipoje nurodytą terminą gali būti Komisijos patvirtintas, tik jei per šį „įprastą dviejų mėnesių" terminą, t. y. pirminiam patikrinimui nustatytą terminą, Komisija nusprendžia, kad priemonės, numatytos projekte, nėra valstybės pagalba arba kad šių priemonių, esančių valstybės pagalba, suderinamumas su bendrąja rinka nekelia abejonių. Tačiau, jei Komisija negali priimti tokio sprendimo, ji turi pradėti formalią tyrimo procedūrą.

34 Be to, toks aiškinimas yra patvirtintas nuostatomis, nurodančiomis 20 darbo dienų terminą, numatytą 1992 m. liepos 2 d. Komisijos pranešime 92/C-213/03 dėl pagalbos (MVĮ) schemų ir jau esamų schemų pakeitimo pagreitintos patvirtinimo procedūros (OL C 213, p. 10), į kurį daro nuorodą gairės. Šio pranešimo antrosios ir paskutinės pastraipų formuluotė leidžia manyti, kad net tuo atveju, kai valstybės pagalbos schemos projektas atitinka visas sąlygas, kurioms esant galima pasinaudoti 20 darbo dienų terminu, tik „iš principo" Komisija įsipareigoja nereikšti pretenzijų praėjus šiam terminui, palikdama sau teisę „nuspręsti", t. y. tam tikrais atvejais priimti sprendimą pradėti formalią tyrimo procedūrą ir pasibaigus šiai procedūrai priimti galutinį teigiamą, sąlyginį ar neigiamą sprendimą.

35 Kadangi gairių 4.1 punkto pirmoji pastraipa apsiriboja nuoroda į terminą, taikomą pirminiame patikrinime, numatytame EB 88 straipsnyje ir išaiškintame Teisingumo Teismo, šis ieškinio pagrindas, pateiktas kaip atskiras, yra atmestinas, o nagrinėtinas ieškinio pagrindas dėl minėtos nuostatos pažeidimo.

b) Dėl EB 88 straipsnio pažeidimo

Šalių argumentai

36 Ieškovas mano, kad Komisija išskirstė jo prašymus pateikti papildomą informaciją, nors turėjo juos sujungti, ir dėl to nukrypo nuo pirminio patikrinimo tikslo, numatyto EB 88 straipsnio 3 dalyje ir turinčio būti skubiu, ypač kai projektas yra susijęs, kaip yra šioje byloje, su į sunkią padėtį patekusiomis įmonėmis.

37 Įstojusios į bylą šalys mano, kad Komisija nusprendė pradėti formalią tyrimo procedūrą, numatytą EB 88 straipsnio 2 dalies pirmojoje pastraipoje, jau pasibaigus šiam tikslui numatytam privalomam dviejų mėnesių terminui, t. y. dėl šio fakto tapusios esama valstybės pagalbos schemos.

38 Komisija neigia šiuos argumentus.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

39 Ieškovo argumentai dėl pirminio patikrinimo eigos ir įstojusių į bylą šalių argumentai dėl sprendimo pradėti formalią tyrimo procedūrą priėmimo sąlygų turi būti vertinami atsižvelgiant į principus, įtvirtintus iki Reglamento Nr. 659/1999 įsigaliojimo. Pastarasis įsigaliojo 1999 m. balandžio 16 d., taigi formali tyrimo procedūra jau buvo prasidėjusi.

40 Pirmiausia, kaip tai buvo nurodyta nagrinėjant pirmąjį ieškinio pagrindą, pirminis patikrinimas turėjo būti atliktas per privalomą dviejų mėnesių terminą, skaičiuojamą nuo išsamaus pranešimo pateikimo Komisijai dienos. Pranešimas yra išsamus, kai jo pirminėje redakcijoje ar vėliau pateiktuose atitinkamos valstybės narės atsakymuose į Komisijos klausimus yra informacija, būtina pastarajai susidaryti pirmą nuomonę apie projekto, apie kurį jai buvo pranešta, suderinamumą (2001 m. vasario 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Austrija prieš Komisiją*, C-99/98, Rink. p. I-1101, 56 punktas).

41 Iš to matyti, kad jeigu Komisija negali sustabdyti dviejų mėnesių termino eigos, reikalaudama informacijos, kuri nėra būtina susidaryti pirmai nuomonei (minėto sprendimo *Austrija prieš Komisiją* 61–65 punktai), ji, atsižvelgiant į EB 88 straipsnio 3 dalies tikslą, vis dėlto turi teisę pradėti su atitinkama valstybe nare derybas, taip leisdama šiai valstybei papildyti pranešimą apie valstybės pagalbą, jei jame nėra būtinos informacijos (1984 m. spalio 9 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Heineken Brouwerijen*, 91/83 ir 127/83, Rink. p. 3435, 17 ir 18 punktai; 1990 m. vasario 14 d. Sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją*, C-301/87, Rink. p. I-307, 27 ir 28 punktai; 2000 m. spalio 19 d. Sprendimo *Italija ir Sardegna Lines prieš Komisiją*, C-15/98 ir C-105/99, Rink. p. I-8855, 44 punktas ir 2001 m. kovo 15 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Prayon-Rupel prieš Komisiją*, T-73/98, Rink. p. II-867, 99 punktas).

42 Šioje byloje Komisija, 1998 m. sausio 15 d. gavusi priminį Italijos valdžios institucijų pranešimą, konstatavo, kad ji neturi visos būtinos informacijos susidaryti pirmą nuomonę. 1998 m. kovo 9 d. faksu Komisija paprašė Italijos Respublikos per keturias savaites pateikti papildomos informacijos. Taip pat ieškovo atstovai susitiko su Komisijos atstovais 1998 m. birželio 4 dieną. 1998 m. birželio 19 d. faksu Komisija Italijos valdžios institucijų paprašė raštu patvirtinti paaiškinimus, pateiktus susitikimo metu, ir per keturias savaites pateikti 1998 m. kovo 9 d. prašomą informaciją. Ieškovas į šiuos prašymus atsakė 1998 m. rugpjūčio 27 d. laišku, kurį Italijos valdžios institucijos Komisijai persiuntė 1998 m. rugsėjo 10 d. ir kurį pastaroji gavo to paties mėnesio 15 dieną. Komisija konstatavo, kad ji vis dar neturi visos būtinos informacijos. 1998 m. spalio 19 d. faksu ji Italijos Respublikos paprašė per keturias savaites pateikti dar papildomos informacijos. Ieškovas į šį prašymą

atsakė 1998 m. lapkričio 12 d. laišku, kurį Italijos valdžios institucijos Komisijai persiuntė 1998 m. lapkričio 16 d. ir kurį pastaroji gavo to paties mėnesio 19 dieną.

43 Daugiau nei dešimt mėnesių praėjo nuo datos, kai Komisija gavo pirminį pranešimą, iki to momento, kai šis pranešimas tapo išsamiu.

44 Vis dėlto su tuo susijusios korespondencijos tyrimas pirmiausia rodo, kad penkių puslapių pirminiame pranešime buvo tik neišsamus ir netikslus Italijos Respublikos numatytos restruktūrizavimo pagalbos schemos projekto, ypač šio projekto atitikimo kriterijų, priemonių, turinčių būti kiekvienos įmonės, kuriai ši pagalba gali būti suteikta, pateiktiname restruktūrizavimo plane, ir šioms įmonėms galimos suteikti individualios pagalbos aprašymas. Be to, šiame pranešime bendrai buvo numatytas sanavimo pagalbos suteikimas. Vėliau Italijos valdžios institucijos atsisakė šios pagalbos, tačiau tik 1998 m. rugsėjo 10 d. laišku jos apie tai pranešė Komisijai.

45 1998 m. birželio 19 d. ir spalio 19 d. laiškais Komisija pateikė keletą naujų ar papildomų klausimų, tačiau taip pat pakartojo 1998 m. kovo 9 d. pateiktus klausimus, į kuriuos buvo atsakyta tik 1998 m. rugsėjo 10 d. laišku. Todėl Komisija atnaujino savo prašymą pateikti ekonominius dokumentus, kurių trūko pranešime ir apie kurių būtinumą ji pažymėjo 1998 m. birželio 4 d. susitikime. Ieškovas pats pripažino, kad „Komisija ir Italijos valdžios institucijos (pirminio patikrinimo metu) apsikeitė korespondencija", siekdamos „išsiaiškinti (projekto) svarbą ir pasekmes".

46 Pagaliau projektas buvo gana svarbus, nes juo siekta išspręsti apie 500 įmonių sunkumus, t. y. apie ketvirtadalį MVĮ, veikiančių šiltnamyje auginamų augalų sektoriuje Sardinijoje, ir gana sudėtingas, nes numatė įgyvendinti pagalbos schemą, apimančią skirtingas finansines priemones, kurias, atsižvelgiant į kiekvieną atvejį, turėjo įgyvendinti regioninės valdžios institucijos arba bankai – nagrinėjamų įmonių kreditoriai, bei šių įmonių naudai skirtas investicines priemones.

47 Tokiomis aplinkybėmis Komisija teisingai vienas po kito persiųstais prašymais siekė iš Italijos valdžios institucijų gauti būtiną informaciją susidaryti pirmą nuomonę. Kadangi valstybė narė pateikė neišsamų ir netikslų pranešimą ir paskui vėlavo pateikti teisėtai Komisijos prašomus papildomus dokumentus bei paaiškinimus, šios valstybės narės regioninės valdžios institucijos negali remtis argumentu dėl su tuo susijusio termino.

48 Antra, naujos valstybės pagalbos pakeitimas jau esama valstybės pagalba turi atitikti dvi būtinas ir pakankamas sąlygas: pirma, Komisija nepradeda formalios tyrimo procedūros per dviejų mėnesių terminą, skaičiuojamą nuo išsamaus pranešimo gavimo dienos, ir antra, atitinkama valstybė narė iš anksto praneša Komisijai apie savo projekto įgyvendinimą (31 punkte minėto sprendimo *Lorenz* 4 ir 6 punktai bei 40 punkte minėto sprendimo *Austrija prieš Komisiją* 84 punktas).

49 Šioje byloje pakanka konstatuoti, kad Italijos Respublika nepateikė Komisijai jokio išankstinio pranešimo apie įgyvendinimą, taip neįvykdydama vienos iš dviejų būtinų projektui pakeisti esama valstybės pagalbos schema sąlygų, taigi šis projektas yra nauja valstybės pagalba ir todėl Komisija teisėtai dėl jos galėjo nuspręsti pradėti formalią tyrimo procedūrą (žr. šiuo klausimu 2001 m. birželio 7 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Agrana Zucker und Stärke prieš Komisiją*, T-187/99, Rink. p. II-1587, 39 punktą).

50 Todėl visas ieškinio pagrindas yra atmestinas.

c) Dėl per ilgos administracinės procedūros

Šalių argumentai

51 Manydamas, kad administracinė procedūra vyko per ilgai, ieškovas, palaikomas įstojusių į bylą šalių, nurodo protingo termino bei pagrindinio teisinio tikrumo reikalavimo nesilaikymą.

52 Komisija neigia šį ieškinio pagrindą.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

53 Protingo termino laikymasis administracinės procedūros metu yra bendras Bendrijos teisės principas (2003 m. lapkričio 27 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Regione Siciliana prieš Komisiją*, T-190/00, Rink. p. II-5015, 136 punktas). Be to, pagrindinis teisinio tikrumo reikalavimas, kuris prieštarauja tam, kad Komisija galėtų neapibrėžtą laiką vėluoti įgyvendinti savo įgaliojimus, paskatina teismą išsiaiškinti, ar administracinės procedūros eiga rodo pernelyg pavėluotus Komisijos veiksmus (2002 m. rugsėjo 24 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Falck ir Acciaierie di Bolzano prieš Komisiją*, C-74/00 P ir C-75/00 P, Rink. p. I-7869, 140 ir 141 punktai ir 2004 m. sausio 14 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Fleuren Compost prieš Komisiją*, T-109/01, Rink. p. II-127, 145–147 punktai).

54 Šioje byloje pirminio patikrinimo eiga, aprašyta šio sprendimo 42 punkte, rodo, kad daugiau kaip dvylika mėnesių praėjo nuo pirminio pranešimo Komisijoje gavimo 1998 m. sausio 15 d. iki Italijos Respublikos 1999 m. vasario 4 d. gauto laiško, pranešančio apie sprendimą pradėti formalią tyrimo procedūrą.

55 Vis dėlto šis terminas apima daugiau nei aštuonis mėnesius nuo pirmo prašymo Italijos Respublikai pateikti papildomą informaciją išsiuntimo, t. y. 1998 m. kovo 9 d., iki 1998 m. lapkričio 19 d., kai Komisija gavo paskutinę reikalaujamą informaciją. Ieškovas savo pareiškimuose pripažino, kad apsikeitimas korespondencija minėtu laikotarpiu leido išsiaiškinti projekto turinį ir svarbą. Posėdyje jis taip pat sutiko, kad šių apsikeitimų ilgas laikotarpis paaiškinamas iš esmės jo pavėluotais ir neišsamiais atsakymais į Komisijos pateiktus klausimus. Atsižvelgiant į šią informaciją ir aplinkybes, aprašytas šio sprendimo 44–46 punktuose, negalima daryti išvados, kad pirminis patikrinimas tęsėsi neprotingai ilgai ir kad Komisija pernelyg pavėluotai ėmėsi veiksmų.

56 Dėl formalios tyrimo procedūros reikia pažymėti, kad jos trukmė nuo Reglamento Nr. 659/1999 įsigaliojimo, t. y. nuo 1999 m. balandžio 16 d., yra 18 mėnesių, pratęsiamų bendru Komisijos ir atitinkamos valstybės narės susitarimu, ir yra numatyta šio reglamento 7 straipsnio 6 dalyje. Šis reglamentas nuo jo įsigaliojimo, išskyrus tas nuostatas, kurioms numatytos specialios įsigaliojimo taisyklės, taikomas visoms Komisijoje vykstančioms administracinėms procedūroms (2003 m. balandžio 10 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Département du Loiret prieš Komisiją*, T-369/00, Rink. p. II-1789, 50 ir 51 punktai). Ši nuostata taikoma ir šioje byloje.

57 Kadangi Reglamento Nr. 659/1999 7 straipsnio 6 dalyje numatytas terminas yra tik rekomenduojamojo pobūdžio, reikia išsiaiškinti, ar formalios tyrimo procedūros eiga

leidžia daryti išvadą, kad Komisija nesilaikė protingo termino ar pernelyg pavėluotai ėmėsi veiksmų. Procedūra vyko tokia chronologine tvarka:

— 1999 m. vasario 4 d. Italijos Respublika gavo 1999 m. vasario 1 d. Komisijos laišką, informuojantį ją apie sprendimą pradėti formalią tyrimo procedūrą, kuriame prašoma pateikti pastabas per vieną mėnesį,

— 1999 m. birželio 15 d. Komisija gavo Italijos Respublikos pastabas,

— 1999 m. liepos 3 d. Komisijos pranešimo 1999/C-187/02 dėl pasiūlymo pateikti pastabas (OL C 187, p. 2) paskelbimas,

— 1999 m. gruodžio 7 d. Komisija išsiuntė prašymą per keturias savaites pateikti papildomus paaiškinimus, kurį Italijos Respublika gavo tą pačią dieną,

— 2000 m. liepos 4 d. Komisija gavo prašymą „pratęsti procedūros užbaigimo terminą", atsiųstą Italijos Respublikos prašant ieškovui,

— 2000 m. liepos 11 d. Komisija pratęsė terminą dviem mėnesiais, kad būtų pateikti 1999 m. gruodžio 7 d. paprašyti paaiškinimai,

— 2001 m. vasario 9 d. Komisija gavo 1999 m. gruodžio 7 d. paprašytus paaiškinimus,

— 2001 m. rugsėjo 17 d. Komisija gavo ieškovui prašant Italijos Respublikos atsiųstą prašymą priimti galutinį sprendimą per dviejų mėnesių terminą, numatytą Reglamento Nr. 659/1999 7 straipsnio 7 dalyje,

— 2001 m. lapkričio 15 d. Komisija pranešė Italijos Respublikai apie sprendimą.

58 Ši chronologinė tvarka rodo, kad nuo formalios tyrimo procedūros pradžios iki prašymo pratęsti terminą praėjo 17 mėnesių ir tai yra trumpesnis nei Reglamento Nr. 659/1999 7 straipsnio 6 dalyje numatytas rekomenduojamojo pobūdžio 18 mėnesių terminas, o iki procedūros pabaigos iš viso praėjo 33 su puse mėnesio.

59 Pastarasis terminas iš esmės paaiškinamas Italijos Respublikai nurodyto vieno mėnesio termino pateikti pastabas (praėjo trys su puse mėnesio), keturių savaičių termino pateikti prašomus papildomus paaiškinimus (praėjo šeši su puse mėnesio iki prašymo pratęsti terminą) ir dviem mėnesiais pratęsto termino surinkti bei pateikti minėtus paaiškinimus (praėjo beveik penki mėnesiai) nesilaikymu. Jei tiesa, kad Italijos Respublika norėjo laikytis šių terminų, tačiau jų nesilaikė, terminas praėjo tik dėl jos veiksmų (žr. šiuo klausimu 1991 m. kovo 21 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Italija prieš Komisiją*, C-305/89, Rink. p. I-1603, 30 punktą ir 53 punkte minėto sprendimo *Regione Siciliana prieš Komisiją* 138 punktą).

60 Be to, nors šešių mėnesių terminas, praėjęs nuo Italijos Respublikos pateiktų pastabų (1999 m. birželio 15 d.) iki Komisijos išsiųsto prašymo pateikti papildomus paaiškinimus (1999 m. gruodžio 7 d.), ir devynių mėnesių terminas, praėjęs nuo šių paaiškinimų gavimo (2001 m. vasario 9 d.) iki sprendimo priėmimo (2001 m. lapkričio 13 d.), yra ilgi, vis dėlto jie nelaikytini per ilgais atsižvelgiant, *inter alia*, į aplinkybes, aprašytas šio sprendimo 46 bei 59 punktuose ir į sprendime pradėti formalią tyrimo procedūrą Komisijos išreikštas abejones dėl projekto suderinamumo su bendrąja rinka. Taigi Komisijos negalima kaltinti pernelyg ilgai užtęsus procedūrą.

61 Todėl šis ieškinio pagrindas yra atmestinas.

d) Dėl teisėtų lūkesčių principo pažeidimo

Šalių argumentai

62 Ieškovas nurodo, kad jis pagrįstai tikėjo projekto suderinamumu su bendrąja rinka pirmiausia dėl didelio kiekio laiškų tarp Italijos Respublikos ir Komisijos per administracinę procedūrą, ir, antra, dėl išskirtinai ilgos šios procedūros eigos. Įstojusios į bylą šalys mano, kad teisėti lūkesčiai atsirado dėl Komisijos septynių mėnesių „tylėjimo" formalios tyrimo procedūros metu nuo paskutinių Italijos Respublikos prašytų paaiškinimų gavimo.

63 Komisija neigia šį ieškinio pagrindą.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

64 Iš esmės teisėtais lūkesčiais pagalbos teisėtumo atžvilgiu, išskyrus ypatingas aplinkybes, galima remtis, tik jei ši pagalba buvo suteikta laikantis EB 88 straipsnyje numatytos procedūros (1990 m. rugsėjo 20 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Vokietiją*, C-5/89, Rink. p. I-3437, 14 ir 16 punktai).

65 Tam, kad valstybės pagalba būtų suteikta laikantis EB 88 straipsnyje numatytos procedūros, reikia, kad ši procedūra, turinti sustabdomąją galią, būtų užbaigta. Todėl, kai remiantis EB 88 straipsnio 2 dalies pirmąja pastraipa buvo pradėta formali tyrimo procedūra, reikia, kad ji būtų užbaigta teigiamu sprendimu pagal Reglamento Nr. 659/1999 7 straipsnio 1 ir 3 dalis. Taigi tik Komisijai priėmus tokį sprendimą ir pasibaigus terminui pareikšti ieškinį dėl šio sprendimo, iš esmės galima remtis teisėtais lūkesčiais pagalbos teisėtumo atžvilgiu (2002 m. gegužės 14 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Graphischer Maschinenbau prieš Komisiją*, T-126/99, Rink. p. II-2427, 42 punktas).

66 Šioje byloje darant prielaidą, kad ieškovas, kuris yra ne ūkio subjektas, o administracinis vienetas, valstybės pagalbos schemos projekto autorius, galėtų remtis teisėtais lūkesčiais, reikia konstatuoti, kad dėl projekto niekada nebuvo priimtas teigiamas sprendimas ir kad joks šalių nurodytas faktinis argumentas nėra ypatinga aplinkybė, galėjusi leisti ieškovui dar iki sprendimo priėmimo manyti, jog Komisija manė, ar galėtų manyti, kad šis projektas yra suderinamas su bendrąja rinka.

67 Visų pirma apsikeitimas korespondencija per administracinę procedūrą vyko kaip dialogas, leidęs Komisijai gauti iš Italijos Respublikos būtiną informaciją pirmai nuomonei susidaryti (žr. šio sprendimo 41–47 ir 55 punktus), vėliau – prašant papildomų paaiškinimų dėl projekto poveikio rinkai (žr. šio sprendimo 59 punktą). Be to, skaitant šią korespondenciją reikia konstatuoti, kad savo laiškuose, vėliau Italijos Respublikos persiųstuose ieškovui, Komisija visada reiškė rimtas abejones dėl tam tikrų projekto aspektų, atidėdama savo galutinį vertinimą, kaip ji tai niekam nepriešta raujant priminė posėdyje.

68 Antra, kaip matyti iš pirmesnio ieškinio pagrindo tyrimo, administracinė procedūra nebuvo neprotingai ilga. Be to, jos trukmė nėra išskirtinė.

69 Trečia, jei tiesa, kad Komisija, gavusi paskutinius prašomus paaiškinimus, „tylėjo" septynis mėnesius, kol Italijos Respublika jos paprašė per du mėnesius priimti sprendimą pagal Reglamento Nr. 659/1999 7 straipsnio 7 dalį, šis „tylėjimas" negalėjo būti aiškinamas kaip šios institucijos netiesioginis projekto patvirtinimas, nes remiantis to paties reglamento 7 straipsnio 1 dalimi pastaroji privalėjo užbaigti formalią tyrimo procedūrą priimdama galutinį sprendimą.

70 Todėl šis ieškinio pagrindas yra atmestinas.

e) Dėl EB 253 straipsnio pažeidimo

Šalių argumentai

71 Ieškovas ir įstojusios į bylą šalys tvirtina, kad sprendimas pažeidžia EB sutarties 253 straipsnį dėl nepakankamo motyvavimo aprašant nagrinėjamą ekonomikos sektorių ir nagrinėjant projekto įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai bei konkurencijai.

72 Komisija neigia šį ieškinio pagrindą.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

73 Akto motyvavimas turi atitikti jo pobūdį ir atspindėti aiškų aktą priėmusios institucijos motyvus, kad suinteresuotieji asmenys galėtų suprasti jo priėmimo priežastis, o teismas – įvertinti šio akto pagrįstumą, nereikalaujant tiksliai nurodyti visų teisinių įrodymų ir atitinkamų faktinių duomenų, nes tai, ar akto motyvavimas tenkina EB 253 straipsnio reikalavimus, turi būti vertinama atsižvelgiant ne tik į jo tekstą, bet ir jo teisinį bei faktinį kontekstą (1957 m. kovo 20 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Geitling prieš Aukščiausiąją valdžios instatuciją*, 2/56, Rink. p. 9, 37 ir 2004 m. birželio 22 d. Sprendimo *Portugalija prieš Komisiją*, C-42/01, Rink. p. I-6079, 66 punktas).

74 Komisijos priimto sprendimo kontroliuojant valstybės pagalbą atžvilgiu tai, *inter alia*, reiškia, kad jei iš aplinkybių, kuriomis buvo suteikta valstybės pagalba, gali pasirodyti, jog pastaroji daro poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai ir iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, Komisija privalo mažiausiai nurodyti šias aplinkybes minėto sprendimo motyvuose (1985 m. kovo 13 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Nyderlandai ir Leeuwarder Papierwarenfabriek prieš Komisiją*, 296/82 ir 318/82, Rink. p. 809, 24 punktas ir 2004 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Italija prieš Komisiją*, C-372/97, Rink. p. I-3679, 71 punktas).

75 Šioje byloje sprendimo 41 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad numatyta pagalba remia vaisių, daržovių ir augalų auginimą. Skaitoma atsižvelgiant į 8 konstatuojamąją dalį, kuri išvardija skirtingas vaisių, daržovių, augalų ir gėlių rūšis, auginamas Sardinijos MŽŪĮ, kurioms skirtas projektas, ši nuoroda pakankamai apibūdina nagrinėjamą ekonomikos sektorių.

76 Be to, sprendimo 41 konstatuojamoji dalis pateikia skaitinius duomenis, kad Italija yra pagrindinė daržovių augintoja Europos Sąjungoje ir kad jos Sardinija yra svarbi augalininkystės zona. Taigi ji nurodo aplinkybes, dėl kurių projektas darytų poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai.

77 Taip pat sprendimo 43 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad valstybės pagalba į sunkią padėtį patekusioms įmonėms restruktūrizuoti perkelia išlaidas, susijusias su šių įmonių struktūrine pertvarka, pelningesnėms įmonėms ir kad ši pagalba skatina subsidijas. Sprendimas taip pat daro nuorodą į gairių 1.1 ir 2.3 punktus, kurie taip pat nagrinėja šį klausimą. Be to, jis nurodo aplinkybes, dėl kurių projektas iškraipytų konkurenciją arba galėtų ją iškraipyti.

78 Pagaliau sprendimo 51 ir 54 konstatuojamosios dalys, skirtos įvertinti projekto suderinamumą su bendrąja rinka, atsižvelgiant į gairių 3.2.2 punkto ii papunktyje numatytas nederamo konkurencijos iškraipymo prevencijos sąlygas, papildo šį motyvavimą, ypač nurodant riziką, kad projektas labai padidintų auginimo kiekius ir paveiktų kainas nagrinėjamame sektoriuje.

79 Taigi neatrodo, kad iš sprendimo motyvavimo negalima buvo suprasti, koks sektorius nagrinėtas ir kokia buvo ar galėjo būti šio projekto įtaka valstybių narių tarpusavio prekybai bei konkurencijai.

80 Todėl šis ieškinio pagrindas yra atmestinas.

f) Dėl Komisijos kruopštumo trūkumo

Šalių argumentai

81 Ieškovas, palaikomas įstojusių į bylą šalių, prieštarauja Komisijai dėl pastarosios abstrakčiai atlikto galimų projekto pasekmių tyrimo. Konkretus tyrimas būtų parodęs, kad, atsižvelgiant į Sardinijos šiltnamiuose auginamų augalų sektoriaus ribotą ekonominę svarbą, į (pagalbos suteikimo) kriterijus atitinkančių įmonių mažą dydį ir nedidelę numatytos pagalbos sumą, šis projektas nedarytų poveikio valstybių narių tarpusavio prekybai ir neiškraipytų konkurencijos bei negalėtų jos iškraipyti.

82 Komisija neigia šį ieškinio pagrindą.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

83 Nors ieškinio pagrindas formaliai yra pagrįstas kruopštumo trūkumu, jo nagrinėjimas iš esmės rodo, kad jis paremtas sprendimo esme, o ne sąlygomis, kurioms esant jis buvo priimtas. Be to, ieškovas posėdyje patvirtino, kad jis ginčijo „projekto suderinamumo su bendrąja rinka vertinimo kruopštumo ir pagrįstumo trūkumą", esantį „esminiu trūkumu" dėl to, kad jei Komisija būtų „atsižvelgusi į realią situaciją", „ji būtų konstatavusi, jog bet kuriuo atveju buvo neįmanoma, kad (projektas) iškraipytų laisvą konkurenciją".

84 Tiek, kiek ieškovas aiškiai ginčija sprendimo 41 ir 43 konstatuojamąsias dalis, skirtas projektui kvalifikuoti, ieškinio pagrindas nagrinėjamas kaip pagrįstas teisine klaida dėl EB 87 straipsnio 1 dalyje Komisijai nustatytos pareigos ištirti projekto realią įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai ir konkurencijai nevykdymo arba kaip vertinimo klaida dėl EB 87 straipsnio 1 dalies taikymo sąlygų dėl valstybių narių tarpusavio prekybos ir konkurencijos nesilaikymo šioje byloje.

85 Vis dėlto Komisija neprivalo nustatyti pagalbos projekto ar pagalbos schemos realių ir veiksmingų pasekmių, o turi tik ištirti, ar šis projektas gali daryti poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai ir iškraipyti konkurenciją arba galėtų ją iškraipyti (2004 m. balandžio 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Italija prieš Komisiją*, C-298/00 P, Rink. p. I-4087, 49 punktas ir 74 punkte minėto sprendimo *Italija prieš Komisiją*, C-372/97, 44 punktas). Šioje byloje Komisija nepadarė teisinės klaidos, nagrinėdama projekto įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai ir konkurencijai pirmiau nagrinėtame ieškinio pagrinde nurodytu būdu.

86 Taip pat nei reliatyviai maža numatytos pagalbos suma, nei (pagalbos suteikimo) kriterijus atitinkančių įmonių mažas dydis neužkerta kelio tam, kad pagalbos schemos projektas galėtų daryti poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai ir iškraipytų konkurenciją arba galėtų ją iškraipyti (1980 m. rugsėjo 17 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Philip Morris prieš Komisiją*, 730/79, Rink. p. 2671, 11 ir 12 punktai; 1990 m. kovo 21 d. Sprendimo *Belgija prieš Komisiją*, C-142/87, Rink. p. I-959, 43 punktas ir 74 punkte minėto 2004 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Italija prieš Komisiją*, C-372/97, 53 punktas). Tas pats pasakytina ir apie ribotą ekonominę nagrinėjamo sektoriaus svarbą (2003 m. liepos 24 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Altmark Trans ir Regierungspräsidium Magdeburg*, C-280/00, Rink. p. I-7747, 82 punktas ir 74 punkte minėto 2004 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Italija prieš Komisiją*, C-372/97, 60 punktas).

87 Iš tikrųjų kiti elementai, pavyzdžiui, išskirtinis konkurencijos lygis ekonominiame sektoriuje, kuriame veikia (pagalbos suteikimo) kriterijus atitinkančios įmonės, taip pat gali būti įvertinti (1987 m. lapkričio 11 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją*, 259/85, Rink. p. 4393, 24 punktas ir 74 punkte minėto 2004 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Italija prieš Komisiją*, C-372/97, 54 punktas). Žemės ūkio sektoriuje, ypač vaisių ir daržovių sektoriuje, yra intensyvi konkurencija. Jo struktūra, pasižyminti dideliu skaičiumi mažų ūkio subjektų, yra tokia, kad pagalbos schemos taikymas didelei daliai šių įmonių, kaip yra šioje byloje, gali turėti įtaką konkurencijai, net jei ir pagal šią schemą suteiktos pagalbos suma yra maža (74 punkte minėto 2004 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Italija prieš Komisiją*, C-372/97, 57 punktas). Ieškovo ir į bylą įstojusių šalių nurodyti argumentai neleidžia konstatuoti vertinimo klaidos dėl šio klausimo.

88 Dėl to ieškinio pagrindas yra atmestinas.

89 Tiek, kiek ieškovas nurodo, kad jis ginčija projekto atitikties EB 87 straipsnio 3 dalies c punktui vertinimą, ieškinio pagrindas suprantamas kaip pagrįstas akivaizdžia vertinimo klaida dėl to, kad šis projektas neiškraipė tarpusavio prekybos sąlygų tiek, kad prieštarautų bendram interesui. Šios nuostatos taikymas iš esmės reikalauja

atsižvelgti į valstybinės priemonės įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai ir konkurencijai (1997 m. sausio 14 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Ispanija prieš Komisiją*, C-169/95, Rink. p. I-135, 20 punktas), kaip tai yra numatyta gairių 2.4 punkto antrojoje pastraipoje bei 3.2.2 punkto ii papunktyje.

90 Taip supratus šio ieškinio pagrindą, jis sutampa su kitu ieškinio pagrindu, su kuriuo ir bus nagrinėjamas.

g) Dėl EB 87 straipsnio 3 dalies c punkto ir gairių pažeidimo

Šalių argumentai

91 Ieškovas, palaikomas įstojusių į bylą šalių, tvirtina, kad projekto suderinamumo su bendrąja rinka tyrime, atliktame atsižvelgiant į EB 87 straipsnio 3 dalies c punktą dėl pagalbos, skirtos tam tikros ekonominės veiklos rūšių arba tam tikrų ekonomikos sričių plėtrai skatinti, ir į gaires, yra teisinė ir akivaizdi vertinimo klaida.

92 Be to, įstojusios į bylą šalys tvirtina, kad Komisija pažeidė gairių 3.2.3, 3.2.4 ir 3.2.5 punktus.

93 Komisija mano, kad visi šie argumentai yra atmestini.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

94 Pagal EB 87 straipsnio 3 dalį Komisija turi didelius vertinimo įgaliojimus (86 punkte minėto sprendimo *Philip Morris prieš Komisiją* 17 punktas ir 74 punkte minėto 2004 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Italija prieš Komisiją*, C-372/97, 83 punktas).

95 Be to, vykdydama šiuos įgaliojimus, ji gali nustatyti taisykles, pavyzdžiui, priimdama gaires, taikomas šioje byloje, su sąlyga, kad šios taisyklės neprieštarauja Sutarties nuostatoms. Komisijai priėmus tokį aktą, jis jai tampa privalomas (29 punkte minėto sprendimo *Deufil prieš Komisiją* 22 punktas; 1993 m. kovo 24 d. Teisingumo Teismo sprendimo *CIRFS ir kt. prieš Komisiją*, C-313/90, Rink. p. I-1125, 36 punktas ir 29 punkte minėto sprendimo *Nyderlandai prieš Komisiją* 24 punktas).

96 Teismas turi patikrinti, ar Komisija laikėsi jos pačios nustatytų taisyklių (2002 m. sausio 30 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Keller ir Keller Meccanica prieš Komisiją*, T-35/99, Rink. p. II-261, 77 punktas).

97 Vis dėlto, kadangi Komisijos dideli vertinimo įgaliojimai, tam tikrais atvejais paaiškinti jos pačios priimtose taisyklėse, apima sudėtingus ekonominės ir socialinės sistemų vertinimus, kurie turi būti atliekami Bendrijos kontekste, teismas vykdo jų griežtą kontrolę. Pastarasis turi patikrinti, ar Komisija laikėsi procedūros taisyklių ir motyvavimo pareigos, ar teisingai išdėstė faktines aplinkybes, ar nepadarė akivaizdžios vertinimo klaidos ir ar nepiktnaudžiavo įgaliojimais (86 punkte minėto sprendimo *Philip Morris prieš Komisiją* 24 punktas; 1996 m. vasario 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Belgija prieš Komisiją*, C-56/93, Rink. p. I-723, 11 punktas ir 1999 m. spalio 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Kneissl Dachstein prieš Komisiją*, T-110/97, Rink. p. II-2881, 46 punktas).

98 Šiuo klausimu ieškovas ir į bylą įstojusios šalys pirmiausia kritikuoja bendrą projekto vertinimą (sprendimo 45 konstatuojamoji dalis), antra, patekusios į sunkią padėtį įmonės apibrėžimo, pateikto projekte atsižvelgiant į gairių 2.1 punkto pirmąją pastraipą, vertinimą (sprendimo 45 konstatuojamoji dalis), trečia, projekto suderinamumo su bendrąja rinka pagal gairių 3.2.3, 3.2.4 ir 3.2.5 punktuose nustatytas specialias taisykles neįvertinimą ir, ketvirta, jo vertinimą pagal gairių 3.2.2 punkte nustatytas bendras taisykles (sprendimo 48–58 konstatuojamosios dalys).

— Dėl bendro projekto vertinimo

99 Ieškovas tvirtina, kad Komisija negalėjo sprendimo grįsti faktu, jog valstybės restruktūrizavimo pagalbos schemos, apie kurią pranešė Italijos Respublika, įgyvendinimas dėl projekte numatytų priemonių automatinio veikimo galėtų duoti galimybę suteikti individualią pagalbą MŽŪĮ, kurios nėra patekusios į sunkią padėtį ir todėl neatitinka šios pagalbos suteikimo kriterijų.

100 Dėl šio argumento pirmiausia reikia išnagrinėti, ar Komisija gali remtis tokiu motyvu, grįsdama sprendimą, skelbiantį į sunkią padėtį patekusių įmonių valstybės restruktūrizavimo pagalbos schemos projektą nesuderinamą su bendrąja rinka, ir, antra, įvertinti, ar Komisija galėjo šioje byloje remtis tokiu motyvu grįsdama sprendimą.

101 Pagal EB 87 straipsnio 3 dalį ir vykdydama procedūrą, numatytą 88 straipsnio 2 dalyje, Komisija teigiamu ar sąlyginiu sprendimu gali paskelbti valstybės pagalbos schemos projektą suderinamą su bendrąja rinka. Tokiu atveju atitinkama valstybė narė yra atleidžiama nuo pareigos pranešti apie individualią pagalbą, suteikiamą įgyvendinant šią schemą, išskyrus, kai Komisija tam tikrais atvejais šiuo klausimu

nustato sąlygas ir pareigas. Komisija turi didelius vertinimo įgaliojimus šioje srityje (1994 m. spalio 5 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Italija prieš Komisiją*, C-47/91, Rink. p. I-4635, 21 punktas ir 2002 m. gegužės 16 d. Sprendimo *ARAP ir kt. prieš Komisiją*, C-321/99 P, Rink. p. I-4287, 72 punktas).

102 Vertindama tokio projekto kvalifikavimą ir suderinamumą su bendrąja rinka, Komisija gali apriboti savo tyrimą bendrais šio projekto požymiais, pavyzdžiui, išplaukiančiais iš išsamaus pranešimo, neprivalėdama nagrinėti kiekvieno atskiro taikymo atvejo (1987 m. spalio 14 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Vokietija prieš Komisiją*, 248/84, Rink. p. 4013, 18 punktas; 1999 m. birželio 17 d. Sprendimo *Belgija prieš Komisiją*, C-75/97, Rink. p. I-3671, 48 punktas; 41 punkte minėto sprendimo *Italija ir Sardegna Lines prieš Komisiją* 51 punktas; 2002 m. rugsėjo 26 d. Sprendimo *Ispanija prieš Komisiją*, C-351/98, Rink. p. I-8031, 67 punktas ir 2004 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Graikija prieš Komisiją*, C-278/00, Rink. p. I-4287, 24 punktas).

103 Atitinkamoms valstybėms narėms suteikta galimybė nepranešti apie pagalbos schemos projektą, ir Komisijai po bendrų požymių nagrinėjimo ją patvirtinus, suteikta galimybė nepranešti apie jį vykdant suteiktą individualią pagalbą, išskyrus tuos atvejus, jei šiuo klausimu yra nustatytos sąlygos ir pareigos, kaip teisingai tvirtina Komisija, neleidžia suteikti individualios pagalbos, kuri būtų buvusi paskelbta nesuderinama su bendrąja rinka, jei ji būtų atskiro pranešimo objektas, nesumenkinant EB 87 straipsnyje nustatyto valstybės pagalbos suderinamumo su bendrąja rinka principo reikšmės. Ypač ši galimybė negali turėti įtakos individualios pagalbos suteikimui, kuri, atitikdama EB 87 straipsnio 3 dalies a–d punktų tikslus, vis dėlto nėra būtina jiems pasiekti (86 punkte minėto sprendimo *Philip Morris prieš Komisiją* 17 punktas; 49 punkte minėto sprendimo *Agrana Zucker und Stärke prieš Komisiją* 74 punktas ir 65 punkte minėto sprendimo *Graphischer Maschinenbau prieš Komisiją* 34 punktas).

104 Komisija turi patikrinti, ar jos nagrinėjami valstybės pagalbos schemos projektai, skirti užtikrinti, kad individuali pagalba, kuri turi būti suteikta pagal šių projektų nuostatas, bus suteikta tikrai toms įmonėms, kurios atitinka šios pagalbos suteikimo kriterijus.

105 Pasitvirtinus, kad tai nėra tas atvejis, Komisija, įgyvendindama savo didelius vertinimo įgaliojimus, turi į tai atsižvelgti ir, kiek leidžia jos turima informacija, įvertinti, ar reikia priimti sąlyginį, ar neigiamą sprendimą (žr. šiuo klausimu 102 punkte minėtos sprendimo *Ispanija prieš Komisiją* 87 punktą ir 2001 m. lapkričio 22 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Mitteldeutsche Erdöl-Raffinerie prieš Komisiją*, T-9/98, Rink. p. II-3367, 116 punktą).

106 Šioje byloje klausimas, ar Komisija galėjo manyti, kad tai nebuvo tas atvejis, yra susijęs su klausimu dėl tinkamo projekte pateikto į sunkią padėtį patekusios įmonės apibrėžimo pobūdžio, kaip tai matyti iš sprendimo 46 konstatuojamosios dalies. Todėl juos reikia nagrinėti kartu.

— Dėl projekte, atsižvelgiant į gairių 2.1 punkto pirmąją pastraipą, pateikto į sunkią padėtį patekusios įmonės apibrėžimo vertinimo

107 Ieškovas ir į bylą įstojusios šalys tvirtina, kad sprendimo 46 konstatuojamojoje dalyje, skirtoje įvertinti projekte pateiktą į sunkią padėtį patekusios įmonės apibrėžimą, yra padaryta teisinė klaida arba mažiausiai vertinimo klaida. Komisija padarė teisinę klaidą nukrypdama nuo gairių, kurių 2.1 punkto pirmoji pastraipa nereikalauja, kad šis apibrėžimas būtų pagrįstas kriterijais, leidžiančiais konstatuoti restruktūrizavimo pagalbos prašančios įmonės nuolatinį padėties sunkėjimą. Mažiausia ji padarė akivaizdžią vertinimo klaidą nekonstatuodama, kad projekte nurodytų kriterijų pakanka nustatyti, jog suinteresuotosios įmonės buvo patekusios į ekonominę padėtį, pateisinančią restruktūrizavimo pagalbą, nepaisant galimo situacijos pagerėjimo atitinkamu laikotarpiu.

108 Gairių 2.1 punkto pirmoji pastraipa nurodo, kad Komisija patekusia į sunkią padėtį laiko įmonę, kuri savo ištekliais arba akcininkų lėšomis ar paskolomis negali užtikrinti atsigavimo. Ši pastraipa pateikia įvairių požymių, leidžiančių įvertinti tokios įmonės padėties sunkumą, tarp kurių įvairūs konkretūs požymiai, leidžiantys įvertinti išskirtinį tokios padėties sunkumą tam tikrais atvejais.

109 Šio punkto tekstas aiškiai rodo, kad Komisija laikėsi gairių, prieš vertindama šiuo atveju pateiktą apibrėžimą, primindama paprastai jos teikiamą svarbą požymiams, liudijantiems apie įmonės, kuriai skirta restruktūrizavimo pagalbos schema, nuolatinį padėties sunkėjimą. Todėl argumentas dėl teisinės klaidos yra atmestinas.

110 Taip pat iš sprendimo 46 konstatuojamosios dalies matyti, kad grįsdama savo vertinimą, pagal kurį Italijos valdžios institucijų šioje byloje nurodytas į sunkią padėtį patekusios įmonės apibrėžimas sukėlė abejonių dėl projekto suderinamumo su bendrąja rinka, Komisija nurodė, jog naudoti kriterijai buvo netinkami ir nepatikimi, nes jie buvo pagrįsti viena priemone.

111 Gairių 2.1 punkto pirmosios pastraipos formuluotė leidžia manyti, kad Komisijos tendencijos požymiams suteikta svarba nebūtinai užkerta kelią kitiems požymių rūšims, pavyzdžiui, požymiams, pagrįstiems projekte nurodytos rūšies priemone. Vis dėlto tokie požymiai bet kuriuo atveju gali būti tinkami, tik jei jie leidžia konstatuoti realius ir įrodytus atitinkamų įmonių sunkumus. Priešingu atveju, pagalba negali būti laikoma būtina šioms įmonėms ir EB 87 straipsnio 3 dalies c punkto tikslams įgyvendinti.

112 Šioje byloje negali būti laikoma akivaizdžiai klaidinga nuomonė, kad nurodyti kriterijai neleido užtikrinti, jog valstybės pagalbos schema bus taikoma tik į sunkią padėtį patekusioms įmonėms gairių 2.1 punkto pirmosios pastraipos prasme. Ieškovo ir į bylą įstojusių šalių tvirtinimai šiuo klausimu iš tikrųjų nėra paremti jokiu įrodymu, leidžiančiu manyti, kad yra akivaizdi vertinimo klaida.

— Dėl gairių 3.2.3, 3.2.4 ir 3.2.5 punktuose esančių taisyklių netaikymo

113 Gairių 3.2.3, 3.2.4 ir 3.2.5 punktuose nustatytos taisyklės, kurių netaikymu įstojusios į bylą šalys kaltina Komisiją, yra „specialios nuostatos", kurių netaikant taikomos „bendros sąlygos", išvardytos šių gairių 3.2.2 punkte, kaip tai yra numatyta pastarojo punkto pirmojoje pastraipoje.

114 Pirmiausia įstojusios į bylą šalys tvirtina, kad tiek, kiek Komisija konstatavo sektoriaus gamybos pajėgumų pertekliaus nebuvimą ir atsisakė reikalauti sumažinti pajėgumus (sprendimo 53 konstatuojamoji dalis), ji turėjo nuspręsti, kad projektas atitiko gairių 3.2.3 punktą ir todėl buvo suderinamas su bendrąja rinka.

115 Gairių 2.4 punkto antroji pastraipa nurodo, *inter alia*, kad jei restruktūrizavimo pagalbą turinčios gauti įmonės yra remiamose vietovėse, Komisija atsižvelgs į Sutarties 87 straipsnio 3 dalies a ir c punktuose nurodytus regioninius aspektus, kaip nurodyta šių gairių 3.2.3 punkte. Pastarasis punktas „Ypatingos sąlygos, taikomos restruktūrizavimo pagalbai remiamose vietovėse" nurodo, *inter alia*, kad tuo atveju, kai į sunkią padėtį patekusių įmonių valstybės restruktūrizavimo pagalbos schemos

projektas yra susijęs su remiama ar nepalankia vietove, Komisija įsipareigoja į tai atsižvelgti, todėl, nepaisydama atitinkame sektoriuje esančio struktūrinio pajėgumų pertekliaus, leidžia sau lanksčiai taikyti gairėse nustatytą pajėgumų sumažinimo taisyklę, jei tai pateisinama regioninės plėtros poreikiais.

116 Tačiau iš to negalima daryti išvados, kad kai su naujos pagalbos projektu susijęs sektorius pasirodo neturintis gamybos pajėgumų pertekliaus ir kai Komisija dėl to atsisako nurodyti (pagalbos suteikimo) kriterijus atitinkančioms įmonėms sumažinti gamybos pajėgumus, tik dėl to šis projektas turėtų būti laikomas suderinamu su bendrąja rinka.

117 Visiškai priešingai – tai parodo, kad projektas turi atitikti gairių 3.2.1 punkte nustatytą principą, pagal kurį naujos restruktūrizavimo pagalbos projektas gali būti patvirtintas tik tuo atveju, kai galima įrodyti, kad jis atitinka Bendrijos interesą ir įmonės gyvybingumo atkūrimo, nederamo konkurencijos iškraipymo vengimo ir proporcingumo sąlygas, išvardytas gairių 3.2.2 punkte. Nors Komisija šiuo klausimu galėtų būti „mažiau griežta", ji negali pasirodyti „visiškai atlaidi" pagal gairių 3.2.3 punktą (2002 m. liepos 11 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *HAMSA prieš Komisiją*, T-152/99, Rink. p. II-3049, 114 punktas).

118 Šioje byloje tvirtinimas, kad Sardinijos šiltnamio kultūrų sektoriuje nėra gamybos pajėgumų pertekliaus, neįpareigoja Komisijos pripažinti projektą suderinamą su bendrąja rinka. Todėl argumentas dėl teisinės klaidos yra nepagrįstas.

119 Antra, įstojusios į bylą šalys tvirtina, kad tiek, kiek (pagalbos suteikimo) kriterijus atitinkančios įmonės buvo MVĮ, Komisija turėjo taikyti gairių 3.2.4 punktą.

120 Gairių 1.2 punktas nurodo, kad valstybės restruktūrizavimo pagalba gali būti pateisinama tam tikrais atvejais „poreikiu atsižvelgti į naudingą (MVĮ) sektoriaus vaidmenį ekonomikoje ir ypatingus šių įmonių bei (MŽŪĮ) poreikius". Tų pačių gairių 3.2.4 punktas „MVĮ restruktūrizavimo pagalba" nurodo, jog „(MVĮ) atžvilgiu Komisija nereikalaus, kad restruktūrizavimo pagalba atitiktų tokias pačias griežtas sąlygas, kurios taikomos didelėms įmonėms, ypač dėl pajėgumo sumažinimo ir pareigų ataskaitų srityje".

121 Šie punktai leidžia tvirtinti, kad Komisija, vertindama į sunkią padėtį patekusių MVĮ arba MŽŪĮ restruktūrizavimo pagalbos projekto, pavyzdžiui, nagrinėjamo šioje byloje, suderinamumą su bendrąja rinka, privalėjo lanksčiai taikyti taisykles, nustatytas gairių 3.2.2 punkte. Nagrinėjamos taisyklės turi būti taikomos, nors ir yra lanksčios.

122 Todėl, vertinant pastabų, leidusių Komisijai konstatuoti, kad projektas neatitiko šių taisyklių, pagrįstumą, bus nustatyta, ar taisyklės buvo taikomos lanksčiai, atsižvelgiant į naudingą ekonominį MVĮ vaidmenį ir į ypatingus šių įmonių poreikius (žr. šio sprendimo 141 punktą).

123 Trečia, į bylą įstojusios šalys tvirtina, kad Komisija negalėjo atsisakyti vertinti projekto suderinamumo su bendrąja rinka atsižvelgiant į gairių 3.2.5 punktą, nurodydama netinkamą, šių šalių nuomone, motyvą, kad Italijos valdžios institucijos neprašė taikyti minėtame punkte numatytų taisyklių.

124 Gairių 3.2.5 punkto „Nuostatos, taikomos tik restruktūrizavimo pagalbai žemės ūkio sektoriuje“ įžanginė pastraipa nustato:

„Žemės ūkio sektoriaus subjektams Komisija, paprašius atitinkamai valstybei narei ir pakeičiant (gairėse) numatytas bendras nuostatas dėl gamybos pajėgumų sumažinimo, taikys šias nuostatas <...>“

125 Šioje byloje sprendimo, kurio tikslumas šiuo klausimu nėra ginčijamas, 33 ir 52 konstatuojamosiose dalyse nurodyta, kad Italijos valdžios institucijos niekada neprašė Komisijos, kuri pastarosioms nurodė šią galimybę, taikyti taisykles, nustatytas gairių 3.2.5 punkte. Todėl Komisija ne tik galėjo, bet ir privalėjo apsiriboti gairių 3.2.2 punkto taikymu. Taigi argumentas dėl teisinės klaidos yra atmestinas kaip nepagrįstas.

— Dėl projekto vertinimo atsižvelgiant į gairių 3.2.2 punktą

126 Tam, kad taikant EB 87 straipsnio 3 dalies c punktą į sunkią padėtį patekusios įmonės restruktūrizavimo pagalbos projektą būtų galima pripažinti suderinamą su bendrąja rinka, jis turi būti susijęs su restruktūrizavimo planu, numatančiu sumažinti ar perorientuoti įmonės veiklą (1994 m. rugsėjo 14 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Ispanija prieš Komisiją*, C-278/92, C-279/92 ir C-280/92, Rink. p. I-4103, 67 punktas; 2001 m. kovo 22 d. Sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją*, C-17/99, Rink. p. I-2481, 45 punktas ir 41 punkte minėto sprendimo *Prayon-Rupel prieš Komisiją* 70 punktas).

127 Gairių 3.2.2 punktas, kuris nustato šį reikalavimą, nurodo, kad restruktūrizavimo plane laikomasi trijų materialių sąlygų. Yra privaloma, kad pirmiausia jis leistų per protingą laikotarpį atkurti ilgalaikį įmonės, kuriai teikiama pagalba, gyvybingumą, remiantis realiomis prielaidomis (3.2.2 punkto i papunktis), antra, jis vengia nederamo konkurencijos iškraipymo (3.2.2 punkto ii papunktis) ir, trečia, jis proporcingas restruktūrizavimo sąnaudomis ir teikiamai naudai (3.2.2 punkto iii papunktis).

128 Kadangi šios sąlygos yra susijusios, pakanka vienos iš jų nebuvimo, kad restruktūrizavimo pagalbos projektas Komisijos būtų pripažintas nesuderinamu su bendrąja rinka (126 punkte minėto 2001 m. kovo 22 d. Sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją* 49 ir 50 punktai; 102 punkte minėto Sprendimo *Graikija prieš Komisiją* 100 ir 101 punktai ir 117 punkte minėto sprendimo *HAMSA prieš Komisiją* 79 punktas).

129 Be to, atitinkama valstybė narė, vykdydama savo pareigą bendradarbiauti su Komisija, turi pateikti visą informaciją, leidžiančią pastarajai institucijai patikrinti, ar įvykdytos išimties, kuria ji nori pasinaudoti, taikymo sąlygos (1993 m. balandžio 28 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Italija prieš Komisiją*, C-364/90, Rink. p. I-2097, 20 punktas ir 74 punkte minėto 2004 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Italija prieš Komisiją*, C-372/97, 81–85 punktai).

130 Pagaliau Komisijos sprendimo valstybės pagalbos srityje teisėtumas turi būti vertinamas teismo atsižvelgiant į informaciją, kurią ši institucija turėjo ar galėjo turėti priimdama sprendimą (1986 m. liepos 10 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Belgija prieš Komisiją*, 234/84, Rink. p. 2263, 16 punktas ir 2004 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Vokietija prieš Komisiją*, C-277/00, Rink. p. I-3925, 39 punktas).

131 Šioje byloje Italijos valdžios institucijos pranešė apie valstybės pagalbos schemos projektą, skirtą leisti restruktūrizuoti apie 500 MŽŲĮ. Šis projektas turėjo užtikrinti, kad individualūs restruktūrizavimo planai, pateikti MŽŪĮ, prašančių pasinaudoti šia pagalba, atitiktų gairių 3.2.2 punkte nustatytas sąlygas. Komisija sprendimo 48–58 konstatuojamosiose dalyse tvirtina, kad to nebuvo.

132 Ieškovas ir įstojančios į bylą šalys pirmiausia tvirtina, kad projekto vertinimas, atsižvelgiant į gairių 3.2.2 punkto i papunktį, yra akivaizdžiai klaidingas.

133 Gairių 3.2.2 punkto i papunkčio „Gyvybingumo atkūrimas" tekstas rodo, kad jame numatytą sąlygą sudaro du reikalavimai. Pirma, gyvybingumo atkūrimas turi būti pagrįstas iš esmės vidiniais veiksniais, o išoriniai veiksniai gali būti naudojami tik kaip papildomi. Antra, jis turi būti įgyvendinamas per protingą laikotarpį ir būti ilgalaikio pobūdžio.

134 Dėl pirmo reikalavimo Komisija sprendimo 49 ir 50 konstatuojamosiose dalyse nurodė, kad gyvybingumo atkūrimas buvo pagrįstas būtent dviem išoriniais veiksniais, t. y. prielaida, kad pajamos turėtų padidėti dėl skatinimo kampanijų, tariamai galinčių padėti sukurti naują (prekių) realizavimo rinką, ir prielaida, kad pajamos neturėtų sumažėti dėl to, jog auginimo padidėjimas neturės įtakos kainoms. Ji konstatavo, kad pirmoji prielaida nebuvo įrodyta, o antroji – nepatikrinama, be to, nereali.

135 Remiantis Italijos valdžios institucijų ir ieškovo pareiškimais, projektas buvo grindžiamas „iš esmės vidiniais veiksniais", turinčiais padidinti įmonių, kurioms

teikiama pagalba, gamybos apimtis apie 40 %, ir padidinti jų pajamas daugiau nei 50 % bei „daug" išorinių veiksnių dėl „didėjančios vietinių produktų paklausos".

136 Iš sprendimo, kurio 49 ir 50 konstatuojamosiose dalyse kalbama apie išorinius veiksnius, gali iš pirmo žvilgsnio pasirodyti, kad Komisija nenagrinėjo vidinių veiksnių. Vis dėlto atidžiau skaitant matyti, kad Komisija netiesiogiai, tačiau tikrai pripažino šių veiksnių svarbą ir tinkamumą. Iš tikrųjų tik dėl to, kad Komisija pripažino galimybę, jog šie veiksniai leistų padidinti pasiūlą apie 40 %, ji iškėlė klausimą, ar šis padidėjimas, nesant pakankamai paklausai, galėtų lemti kainų kritimą ir trukdyti gyvybingumo atkūrimui, kurį jis tariamai turėtų užtikrinti. Dėl šios priežasties Komisija paprašė ekonominės informacijos apie (prekių) realizavimo rinką ir produkcijos augimo įtaką kainoms, be to, ji tai niekam neprieštaraujant patvirtino posėdyje.

137 Vis dėlto Italijos valdžios institucijos nepateikė Komisijai tikslios informacijos apie (prekių) realizavimo rinką, ypač apie skatinimo kampanijas, kurias jos planavo organizuoti ir kurias nurodė Komisijai per administracinę procedūrą. Akivaizdu, kad Komisija negalėjo grįsti savo vertinimo paprastomis prielaidomis (pagal analogiją žr. 74 punkte minėto 2004 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Italija prieš Komisiją*, C-372/97, 84 punktą).

138 Be to, posėdyje ieškovas pripažino, kad šios skatinimo kampanijos buvo tik „prielaida".

139 Tai pat Italijos valdžios institucijos nepateikė informacijos, leidžiančios nuspręsti apie produkcijos augimo įtaką kainoms, kurią jos aprašė Komisijai. Iš esmės 2001 m. sausio 26 d. laiške jos pateikė rinkos tyrimą, Komisijos paprašytą 1998 m. birželio

19 d., 1998 m. spalio 19 d. ir 1999 m. gruodžio 7 dienomis. Šis tyrimas, patvirtinantis numanomą ir reliatyvų „stalo" pomidorų ir raudonųjų pipirų kainų didėjimą Cagliari provincijoje 1995–1997 m., leidžia numatyti, koks galėtų būti vėlesnis šių dviejų prekių kainos pasikeitimas šioje provincijoje esant tokioms pačioms sąlygoms. Atvirkščiai, nepadarant akivaizdžios klaidos, galima būtų padaryti išvadą, kad šis tyrimas nepateikia įtikinamų paaiškinimų, kaip pasikeis šių ir kitų susijusių produktų kaina Cagliari provincijoje ir visoje Sardinijoje, atsižvelgiant į numanomą 40 % produkcijos augimą šiame regione, įgyvendinus projektą.

140 Be to, posėdyje paklaustas ieškovas neginčijo šio tyrimo nepatenkinamo pobūdžio ir apsiribojo paaiškindamas, kad turėjo būti atsižvelgta į kitus veiksnius, pavyzdžiui, projektu siekiamus MŽŪĮ skatinimo, racionalumo ir specializavimo tikslus.

141 Vis dėlto su šiuo argumentu negalima sutikti. Iš tikrųjų tik remdamasi tiksliais ir įtikinamais duomenimis Komisija gali vykdyti pareigą, jai numatytą gairių 3.2.4 punkte, įrodyti lankstumą, kai ji nustato, ar su MŽŪĮ ar MVĮ susijęs projektas atitinka gyvybingumo atkūrimo sąlygą, nustatytą tų pačių gairių 3.2.2 punkto i papunktyje.

142 Pirmiausia matyti, kad Italijos Respublika nepateikė informacijos, kuri būtų leidusi Komisijai įsitikinti, kad projektas galėjo atkurti atitinkamų MŽŪĮ gyvybingumą remiantis realiomis prielaidomis, nepaisant šios institucijos pakartotinų prašymų, ir, antra, kad Komisija dėl to turėjo pati nuspręsti, nepadarydama akivaizdžios vertinimo klaidos, jog turima informacija nepanaikina abejonių šiuo klausimu.

143 Kadangi negalima daryti išvados, kad Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą manydama, jog jos turima informacija neleidžia nuspręsti, kad projektas atitiko gyvybingumo atkūrimo sąlygą, ir kadangi gairių 3.2.2 punkte nustatytos sąlygos yra susijusios (žr. šio sprendimo 127 ir 128 punktus), ieškinio pagrindas yra atmestinas, nesant būtinybės nagrinėti kitų argumentų dėl projekto vertinimo, atsižvelgiant į kitas šiame punkte išvardytas sąlygas (126 punkte minėto 2001 m. kovo 22 d. Sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją* 50 punktas; 102 punkte minėto sprendimo *Graikija prieš Komisiją* 101 punktas ir 117 punkte minėto sprendimo *HAMSA prieš Komisiją* 108 punktas).

h) Dėl Reglamento Nr. 659/1999 7 straipsnio 4 dalies pažeidimo

Šalių argumentai

144 Ieškovas, palaikomas įstojusių į bylą šalių, mano, kad Komisija klaidingai priėmė neigiamą sprendimą pagal Reglamento Nr. 659/1999 7 straipsnio 5 dalį, nors turėjo priimti sąlyginį sprendimą pagal šio reglamento 7 straipsnio 4 dalį.

145 Komisija neigia šį ieškinio pagrindą.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

146 Reglamento Nr. 659/1999 7 straipsnis „Komisijos sprendimai užbaigti formalią tyrimo procedūrą“ nustato:

„1. Nepažeidžiant (suinteresuotosios valstybės narės pranešimo atšaukimo) formali tyrimo procedūra užbaigiama priimant sprendimą 2–5 straipsniuose nustatyta tvarka.

<...>

4. Komisija, priimdama teigiamą sprendimą, gali nustatyti sąlygas, pagal kurias pagalba gali būti laikoma atitinkančia bendrąją rinką, ir nurodyti sprendimo vykdymo kontrolei būtinus įsipareigojimus (toliau – sąlyginis sprendimas).

5. Jeigu Komisija nustato, kad pranešime nurodyta pagalba prieštarauja bendrajai rinkai, ji nusprendžia, kad minėtoji pagalba negali būti įgyvendinta (toliau – neigiamas sprendimas).

6. Šio straipsnio 2, 3, 4 ir 5 dalyse išvardyti sprendimai priimami iš karto, kai pašalinamos 4 straipsnio 4 dalyje nustatytos abejonės. Komisija pagal galimybes stengiasi priimti sprendimą per 18 mėnesių nuo formalios tyrimo procedūros pradžios. Šis terminas gali būti pratęstas Komisijos ir suinteresuotosios valstybės narės bendru susitarimu.

7. Pasibaigus šio straipsnio 6 dalyje nustatytam terminui ir suinteresuotosios valstybės narės prašymu Komisija per du mėnesius priima sprendimą, remdamasi turima informacija. Prireikus, jeigu pateiktos informacijos nepakanka pirmiau nurodytai pagalbos atitikties bendrajai rinkai nustatyti, Komisija priima neigiamą sprendimą."

147 Dėl šių nuostatų taikymo nagrinėjamoje byloje reikia priminti, kad 2001 m. rugsėjo 14 d. Italijos Respublika, remdamasi Reglamento Nr. 659/1999 7 straipsnio 7 dalimi, paprašė Komisijos priimti sprendimą ir kad 2001 m. lapkričio 13 d. Komisija priėmė sprendimą, kuriame nurodė, kad Italijos Respublikos pateikta informacija nepanaikino visų abejonių dėl projekto suderinamumo su bendrąja rinka.

148 Iš ieškinio pagrindo, susijusio su EB 87 straipsnio 3 dalies c punkto ir gairių pažeidimu, nagrinėjimo matyti, kad vertinimas, leidęs Komisijai nuspręsti, jog projektas neatitinka gyvybingumo atkūrimo sąlygos, nurodytos gairių 3.2.2 punkto i papunktyje (sprendimo 49 ir 50 konstatuojamosios dalys), negalėjo būti laikomas akivaizdžiai klaidingu (žr. šio sprendimo 132–142 punktus).

149 Kadangi gairių 3.2.2 punkte išvardytos sąlygos yra susijusios (žr. šio sprendimo 127, 128 ir 143 punktus), o Italijos Respublikos pateikta informacija neleidžia įrodyti suderinamumo su bendrąja rinka, Komisija galėjo priimti neigiamą sprendimą pagal Reglamento Nr. 659/1999 7 straipsnio 7 dalį.

150 Todėl šis ieškinio pagrindas yra atmestinas.

2. *Dėl kitų įstojusių į bylą šalių nurodytų ieškinio pagrindų*

151 Teisingumo Teismo statuto 40 straipsnio ketvirtoji pastraipa nustato, kad prašyme įstoti į bylą nurodomi paaiškinimai gali būti pateikiami tik vienos iš šalių

reikalavimams paremti. Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 116 straipsnio 4 dalyje numatyta, kad įstojimo į bylą atsiliepime nurodomi įstojančios į bylą šalies reikalavimai, kuriais visiškai arba iš dalies palaikomi vienos iš šalių reikalavimai arba jiems prieštaraujama, bei ieškinio pagrindai ir argumentai, kuriais remiasi įstojanti į bylą šalis.

152 Šios nuostatos įstojančiai į bylą šaliai suteikia teisę savarankiškai nurodyti ne tik argumentus, bet ir ieškinio pagrindus, jei jie grindžia vienos iš šalių reikalavimus ir iš esmės nesiskiria nuo reikalavimų, kuriais pagrįstas ginčas tarp ieškovo ir atsakovo, dėl ko galėtų būtų pakeistas bylos dalykas (žr. 1961 m. vasario 23 d. Teisingumo Teismo sprendimo *De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg prieš Aukščiausiąją valdžios instituciją*, 30/59, Rink. p. 3, 37 punktą; 1993 m. kovo 17 d. Sprendimo *Komisija prieš Tarybą*, C-155/91, Rink. p. I-939, 24 punktą; 2004 m. liepos 15 d. Sprendimo *Ispanija prieš Komisiją*, C-501/00, Rink. p. I-6717, 131–157 punktus ir 1999 m. gruodžio 1 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Boehringer prieš Tarybą ir Komisiją*, T-125/96 ir T-152/96, Rink. p. II-3427, 183 punktą).

153 Taigi Pirmosios instancijos teismas, norėdamas nuspręsti dėl įstojančios į bylą šalies nurodytų ieškinio pagrindų priimtinumo, turi patikrinti, ar jie susiję su bylos dalyku, kaip jis buvo apibrėžtas pagrindinių šalių.

154 Dėl bylos, pradėtos administracinio vieneto dėl šio vieneto numatytos ekonominio sektoriaus restruktūrizavimo pagalbos schemos suderinamumo su bendrąja rinka, reikia pažymėti, kad neginčijama, jog įmonės, galinčios pasinaudoti šia schema ir jų atstovai yra atsidūrę situacijoje, leidžiančioje tinkamai papildyti administracinio vieneto ieškovo nurodytus argumentus dėl sunkumų, kuriuos šia pagalba siekiama išspręsti, ir dėl to, kokią įtaką gali turėti ši pagalba. Jų su bylos dalyku susiję ieškinio pagrindai negali būti vertinami ribotai.

155 Be to, paaiškėjus, kad ieškinys, dėl kurio priimtinumo kilo ginčas, bet kuriuo atveju turi būti atmestas iš esmės, teismas, laikydamasis greito proceso principo, gali iš karto nuspręsti dėl jo esmės (šiuo klausimu žr. 2002 m. vasario 26 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Taryba prieš Boehringer*, C-23/00 P, Rink. p. I-1873, 52 punktą ir 2004 m. kovo 23 d. Sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją*, C-233/02, Rink. p. I-2759, 26 punktą). Taip pat paaiškėjus, kad ieškinio pagrindas, kurio ryšys su bylos dalyku yra ginčytinas, bet kuriuo atveju turi būti atmestas kaip nepriimtinas dėl kitų motyvų ar kaip neturintis pagrindo, teismas gali atmesti šį ieškinio pagrindą, nespręsdamas klausimo, ar įstojanti į bylą šalis viršijo savo galimybes palaikyti vienos iš pagrindinių bylos šalių reikalavimus (žr., pavyzdžiui, 2002 m. sausio 24 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją*, C-118/99, Rink. p. I-747, 64 ir 65 punktus).

156 Atsižvelgiant į šiuos principus turi būti nagrinėjami įstojusių į šią bylą šalių nurodyti ieškinio pagrindai.

a) Dėl teisės būti išklausytam pažeidimo

Šalių argumentai

157 Įstojusios į bylą šalys mano, kad gali būti taip, jog Komisija pažeidė teisę būti išklausytam, kuri yra viena iš procesinių garantijų, numatytų EB 88 straipsnio 2 dalyje. Iš tikrųjų sprendimas neleidžia nustatyti, ar kitos valstybės narės, kaip ir suinteresuotosios šalys, pateikė pastabas dėl projekto suderinamumo su bendrąja rinka. Tačiau, jei tai būtų tiesa, reikėtų pripažinti, kad Italijos Respublika negalėjo į jas atsakyti.

158 Komisija, kuri nieko neatsakė į šį ieškinio pagrindą savo rašytinėse pastabose, posėdyje bendrai nurodė, kad daugelis įstojusių į bylą šalių pateiktų ieškinio pagrindų buvo nepriimtini, nes neatitiko ieškovo nurodytų ieškinio pagrindų.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

159 Skaitant sprendimą, kurio tikslumas šiuo klausimu neginčijamas įstojusių į bylą šalių, reikia konstatuoti, kad ieškinio pagrindas, kuris yra spekuliatyvus, neturi pagrindo. Iš tikrųjų sprendimo 4 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad formalios tyrimo procedūros metu Komisija negavo jokių suinteresuotųjų šalių pastabų.

160 Tačiau suinteresuotųjų šalių sąvoka pagal apibrėžimą, pateiktą Reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio h punkte, apima kiekvieną valstybę narę, išskyrus tas, kurios planuoja suteikti ar jau suteikė naują pagalbą, ir dėl to yra atitinkamos valstybės narės.

161 Taigi iš sprendimo reikia daryti išvadą, kad jokia valstybė narė, veikianti kaip suinteresuotoji šalis, nepateikė pastabų dėl projekto suderinamumo su bendrąja rinka, kurias Komisija būtų galėjusi persiųsti Italijos Respublikai.

162 Tokiomis aplinkybėmis ieškinio pagrindas tiek dėl ryšio su bylos dalyku, tiek dėl pagalbos schema galinčių pasinaudoti asmenų galimybės remtis teisės būti išklausytam, suteiktos atitinkamai valstybei narei, pažeidimu procedūros, numatytos EB 88 straipsnio 2 dalyje, metu, yra atmestinas, nesant būtinybės spręsti jo priimtinumo klausimo.

b) Dėl EB 87 straipsnio 2 dalies b punkto pažeidimo

Šalių argumentai

163 Įstojusios į bylą šalys tvirtina, kad Komisija pažeidė EB 87 straipsnio 2 dalies b punktą dėl pagalbos gaivalinių nelaimių ar kitų ypatingų įvykių padarytai žalai atlyginti, atsisakydama jį taikyti.

164 Komisija, kuri nieko neatsakė į šį ieškinio pagrindą savo rašytinėse pastabose, posėdyje bendrai nurodė, kad daugelis įstojusių į bylą šalių pateiktų ieškinio pagrindų buvo nepriimtini, nes neatitiko ieškovo nurodytų ieškinio pagrindų. Ieškovas nurodė, kad šie ieškinio pagrindai nepakeitė bylos dalyko.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

165 Ieškinio pagrindas yra akivaizdžiai nepagrįstas. Iš tikrųjų EB 87 straipsnio 2 dalies b punktas daro bendro valstybės pagalbos nesuderinamumo su bendrąja rinka principo išimtį ir turi būti aiškinamas griežtai bei taikomas tik gaivalinių nelaimių ar kitų ypatingų įvykių padarytai žalai atlyginti (102 punkte minėto sprendimo *Graikija prieš Komisiją* 81 punktas). Be to, kaip tai jau buvo pažymėta, Komisijos sprendimo valstybės pagalbos srityje teisėtumas turi būti vertinamas teismo, atsižvelgiant į informaciją, kurią ši institucija turėjo ar galėjo turėti sprendimo priėmimo metu.

166 Tačiau šioje byloje per administracinę procedūrą pasikeistos korespondencijos tyrimas rodo, kad Italijos valdžios institucijos Komisijai niekada nei nenurodė, nei įrodė, kad projektas numatė pagalbą, skirtą atlyginti žalą, numatytą EB 87 straipsnio 2 dalies b punkte. Atvirkščiai, šios institucijos minėtą projektą pristatė kaip nustatantį į sunkią padėtį patekusių įmonių restruktūrizavimo pagalbos schemą. Todėl ši schema turėjo būti nagrinėjama atsižvelgiant į gaires, kurių 2.4 punkto pirmojoje pastraipoje aiškiai numatyta, kad gairės netaikomos valstybės pagalbai, numatytai EB 87 straipsnio 2 dalies b punkte.

167 Be to, posėdyje ieškovas patvirtino, kad nors tarp kitų faktorių, pavyzdžiui, Sardinijos salų regiono statusas, dėl kurių Sardinijos MŽŪĮ pateko į sunkią padėtį, buvo ir gaivalinės nelaimės, projektas buvo skirtas „daugiau nei paprastai kompensacijai", susijusiai su šiomis nelaimėmis.

168 Todėl Komisijai negali būti priekaištaujama, kad ji sprendimo 44 konstatuojamojoje dalyje nustatė, jog projektas nenumatė suteikti pagalbą pagal EB 87 straipsnio 2 dalies b punktą, ir todėl netaikė šios nuostatos (žr. šiuo klausimu 129 punkte minėto 1993 m. balandžio 28 d. Sprendimo *Italija prieš Komisiją* 20 punktą; 2002 m. rugsėjo 19 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Ispanija prieš Komisiją*, C-113/00, Rink. p. I-7601, 68 ir 69 punktus ir 130 punkte minėto 2004 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Vokietija prieš Komisiją* 40 punktą).

169 Tokiomis aplinkybėmis ieškinio pagrindas yra atmestinas, nesant būtinybės nuspręsti dėl jo ryšio su bylos dalyku.

c) Dėl EB 158 straipsnio ir deklaracijos Nr. 30 dėl salų regionų, pridėtos prie Amsterdamo sutarties baigiamojo akto, pažeidimo

Šalių argumentai

170 Įstojusios į bylą šalys tvirtina, kad Komisija, sprendime neatsižvelgdama į faktą, jog projektu buvo siekiama EB 158 straipsnio ir deklaracijos Nr. 30 tikslų, pažeidė šias nuostatas. Jos nurodo sprendimus, kuriuose Komisija atsižvelgė į salų regionų ekonominės ir socialinės raidos sunkumus.

171 Komisija tvirtina, kad šis ieškinio pagrindas yra atmestinas kaip nepriimtinas, nes jo nenurodė ieškovas, ir bet kuriuo atveju atmestinas kaip nepagrįstas. Ieškovas posėdyje nurodė, kad šis ieškinio pagrindas nepakeitė bylos dalyko.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

172 Ieškinio pagrindas, nors ir skiriasi nuo ieškovo nurodyto ieškinio pagrindo, yra priimtinas. Iš tikrųjų ieškovas nurodė ieškinio pagrindą dėl EB 87 straipsnio 3 dalies c punkto ir gairių pažeidimo. Tačiau, vertindama naujos į sunkią padėtį patekusių įmonių restruktūrizavimo pagalbos projektą remiamoje ar nepalankioje vietovėje, Komisija atsižvelgia į EB 158 straipsnį, laikydamasi gairių 1.3 punkto antrosios pastraipos ir 3.2.3 punkto nuostatų. Todėl, jei Komisija, kaip tvirtina įstojusios į bylą šalys, visiškai neatsižvelgė į tai, kad projektu buvo siekiama EB 158 straipsnio tikslų, ji būtinai pažeidė ir EB 87 straipsnio 3 dalies c punktą bei gaires.

173 Dėl esmės reikia pažymėti, jog EB 158 straipsnio pirmoji pastraipa numato, kad skatindama visokeriopą darnią plėtrą Bendrija plėtoja ir vykdo savo veiklą, padedančią stiprinti jos ekonominę ir socialinę sanglaudą, o antroji pastraipa numato, kad Bendrija ypač siekia mažinti regionų išsivystymo lygio skirtumus ir nepalankiausias sąlygas turinčių regionų arba salų, taip pat kaimo vietovių atsilikimą.

174 Komisija, nagrinėdama, ar į sunkią padėtį patekusių įmonių restruktūrizavimo pagalbos schemos projektas gali būti pripažintas suderinamu su bendrąja rinka, taikydama išimtį, numatytą EB 87 straipsnio 3 dalies c punkte, gairių 3.2.3 punkte įsipareigojo, kaip jau buvo nurodyta šiame sprendime, atsižvelgti į EB 158 straipsnio tikslus ir naujos sektorinės pagalbos projekto pasekmes regionui.

175 Vis dėlto tai, kad naujos pagalbos projektu siekiama Sutarties nuostatos, kitos nei susijusios valstybės narės nurodyta išimtis, numatyta EB 87 straipsnio 3 dalyje, tikslų, dar nereiškia, kad šis projektas atitinka šios išimties taikymo sąlygas (šiuo klausimu žr. 1970 m. birželio 25 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją*, 47/69, Rink. p. 487, 13 punktą ir 2003 m. spalio 21 d. Sprendimo *van Calster ir kt.*, C-261/01 ir C-262/01, Rink. p. I-12249, 47 punktą).

176 Atvirkščiai, gairių 3.2.3 punkte nustatytos sąlygos yra taikomos šioje byloje, nors ir lanksčiai, o pirmiau nurodytų ieškinio pagrindų nagrinėjimas rodo, kad Komisija, privalanti priimti sprendimą per du mėnesius, atsižvelgdama į turimą informaciją galėjo konstatuoti, kad Italijos Respublika nepateikė įtikinamos informacijos, leidžiančios patikrinti, ar projektas atitiko sąlygas, ir, atsižvelgdama į abejones šiuo klausimu, užbaigti tyrimą, priimdama neigiamą galutinį sprendimą.

177 Šios išvados nepaneigia faktas, kad kai kuriuose iš anksčiau priimtų sprendimų dėl valstybės pagalbos kontrolės Komisija atsižvelgė į duomenis, susijusius su izoliavimu, įstojusių į bylą šalių nenurodytu būdu. Iš tikrųjų tik taikant EB 87 straipsnio 3 dalies c punktą turi būti vertinamas Komisijos sprendimo, konstatuojančio, kad nauja valstybės pagalba neatitinka šios išimties taikymo sąlygų, teisėtumas, o ne atsižvelgiant į ankstesnę Komisijos praktiką ir darant prielaidą, kad ji yra (pagal analogiją žr. 2003 m. rugsėjo 30 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Freistaat Sachsen ir kt. prieš Komisiją*, C-57/00 P ir C-61/00 P, Rink. p. I-9975, 52 ir 53 punktus).

178 Pagrindas dėl deklaracijos Nr. 30 pažeidimo nėra tinkamas. Iš tikrųjų sprendimas yra individualus teisės aktas, kurio priėmimas priklauso nuo Komisijos pareigos užtikrinti EB 87 straipsnio laikymąsi ir EB 88 straipsnio įgyvendinimą, o ne nuo Bendrijos teisės aktų leidybos galios įgyvendinimo, apimančios šioje deklaracijoje numatytų „specialių priemonių" nustatymą „(salų) regionams, jeigu tai pagrįsta, <...> norint juos geriau integruoti į vidaus rinką sąžiningomis sąlygomis".

179 Todėl šis ieškinio pagrindas yra atmestinas.

d) Dėl Direktyvų 72/159 ir 75/268 pažeidimo

Šalių argumentai

180 Įstojusios į bylą šalys priekaištauja Komisijai sprendime nepadarius nuorodos į Direktyvų 72/159 ir 75/268 nuostatas. Šios direktyvos pirmiausia leidžia finansinę pagalbą ir investicinę pagalbą, kaip yra šioje byloje, pripažinti suderinamomis su

bendrąja rinka ir, antra, pasiekti bendrosios žemės ūkio politikos tikslus labiausiai nepalankiose žemės ūkio zonose. 1985 m. kovo 12 d. Tarybos Reglamento (EEB) Nr. 797/85 dėl žemės ūkio struktūrų efektyvumo gerinimo (OL L 93, 1985, p. 1), papildančio šias direktyvas, 18 straipsnis suteikia valstybėms narėms visišką kompetenciją nustatyti specialias regionines priemones, pavyzdžiui, tokias, kokios numatytos nagrinėjamame projekte. Visos minėtos nuostatos būtų leidusios Komisijai išvengti gairių taikymo ir neprieštarauti dėl projekto įgyvendinimo.

181 Komisija nurodo, kad ieškinio pagrindas turi būti atmestas kaip nepriimtinas ir bet kuriuo atveju – kaip netinkamas. Ieškovas posėdyje nurodė, kad šis ieškinio pagrindas nepakeitė bylos dalyko.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

182 Sprendimas buvo priimtas 2001 m. lapkričio 13 d. pasibaigus pirminiam patikrinimui, pradėtam 1998 m. sausio 15 d., ir formaliai tyrimo procedūrai, pradėtai 1999 m. vasario 4 d. Italijos Respublikos gautu sprendimu.

183 Direktyva 75/268 buvo panaikinta 1997 m. gegužės 20 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 950/97 dėl žemės ūkio struktūrų efektyvumo gerinimo (OL L 142, p. 1), įsigaliojusio 1997 m. birželio 2 d., t. y. septintą dieną po jo paskelbimo *Europos Bendrijų oficialiame leidinyje*, 41 straipsnio 1 dalimi. Reglamentas (EEB) Nr. 797/85 taip pat buvo panaikintas 1991 m. liepos 15 d. Tarybos reglamento Nr. 2328/91 dėl žemės ūkio struktūrų efektyvumo gerinimo (OL L 218, p. 1), įsigaliojusio trečią dieną po paskelbimo *Europos Bendrijų oficialiame leidinyje*, t. y. 1991 m. rugpjūčio 6 d., 40 straipsnio 1 dalimi. Taigi įstojusios į bylą šalys negali jomis remtis, nes jos nesiremia aktais, kurie pakeitė minėtas nuostatas.

184 Dėl Direktyvos 72/159 įstojusios į bylą šalys tik nurodo, kad jos 8 ir 14 straipsniai „neprieštarauja (projekto) suderinamumui ir leidžia išvengti gairių taikymo", tačiau nei paaiškina, nei įrodo, kodėl Komisija turėjo ar mažiausiai galėjo nuspręsti kitaip, nei ji tai padarė. Be to, nurodytos nuostatos nėra skirtos naujos į sunkią padėtį patekusių įmonių restruktūrizavimo pagalbos projektams, apie kuriuos Komisijai buvo pranešta pagal EB 87 straipsnio 3 dalies c punktą, pavyzdžiui, tokiam projektui, dėl kurio buvo priimtas sprendimas. Atvirkščiai, Direktyvos 72/159 8 straipsnis yra susijęs su „valstybių narių nustatytomis žemės ūkių vystymosi skatinimo atrankinėmis schemomis", siekiant „palengvinti jų veiklą ir vystymąsi racionaliomis sąlygomis", šios direktyvos 1–10 straipsniuose numatytomis sąlygomis. Šios direktyvos 14 straipsnis yra susijęs su draudžiama ar išimties tvarka leidžiama „investicine pagalba", „jei ji bus suteikta remiantis nuostatomis, numatytomis <...> (EB 87–89) straipsniuose".

185 Tokiomis aplinkybėmis šis ieškinio pagrindas yra atmestinas, nesant būtinybės nuspręsti dėl jo ryšio su bylos dalyku.

e) Dėl prašymo, kad Pirmosios instancijos teismas „prireikus papildomai panaikintų neteisėtų nuostatų taikymą EB 241 straipsnio prasme"

186 Šis prašymas, kuris laikomas pagrindu palaikant ieškinio reikalavimus (2000 m. lapkričio 16 d. Teisingumo Teismo nutarties *Schiocchet prieš Komisiją*, C-289/99 P, Rink. p. I-10279, 25 punktas), remiantis Procedūros reglamento 116 straipsnio 4 dalies b punktu, turi būti argumentuotas jį pateikusios šalies. Abstraktus jo nurodymas, nepaaiškinus pakankamai aiškiai ir tiksliai, kad būtų galima šalims į jį atsakyti, o Pirmosios instancijos teismui vykdyti savo kontrolę, neatitinka šio reikalavimo (1961 m. gruodžio 15 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Fives Lille Cail ir kt. prieš Aukščiausiosios valdžios instituciją*, 19/60, 21/60, 2/61 ir 3/61, Rink. p. 561, 588 ir 1993 m. balandžio 28 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *De Hoe prieš Komisiją*, T-85/92, Rink. p. II-523, 20 punktas).

187 Šioje byloje įstojusios į bylą šalys net glaustai nenurodo jokio Bendrijos akto neteisėtumo. Nors jos nurodo, kad dalis Reglamento Nr. 659/1999 nuostatų yra nesuderinamos su teisinio tikrumo principu, niekur nepatikslina, apie kurias nuostatas kalbama, be to, aiškiai neginčija šių nuostatų teisėtumo.

188 Tokiomis aplinkybėmis ieškinio pagrindas neatitinka Procedūros reglamente nustatytų minimalių reikalavimų ir todėl yra atmestinas kaip nepriimtinas, nesant būtinybės nuspręsti dėl jo ryšio su bylos dalyku.

189 Kadangi visi ieškinio pagrindai, nurodyti grindžiant reikalavimus panaikinti sprendimą, buvo atmesti, pastarieji reikalavimai taip pat atmestini.

B — *Dėl reikalavimų panaikinti tą sprendimo dalį, kurioje nenumatoma, kad 100 000 EUR pagalba yra teisėta*

1. *Šalių argumentai*

190 Grįsdamos savo reikalavimus dėl dalinio sprendimo panaikinimo įstojusios į bylą šalys nurodo vienintelį ieškinio pagrindą dėl *de minimis* taisyklės pažeidimo.

191 Komisija tvirtina, kad šie reikalavimai neparemia ieškovo reikalavimų, nes pastaraisiais siekiama visiško, o ne dalinio sprendimo panaikinimo, ir todėl turi būti atmesti kaip nepriimtini; kad juos grindžiantis ieškinio pagrindas nėra susijęs su

bylos dalyku, nes jis nėra susijęs su ieškovo nurodytais ieškinio pagrindais, todėl turi būti atmestinas kaip nepriimtinas; kad šis ieškinio pagrindas bet kuriuo atveju yra netinkamas, nes šioje byloje *de minimis* taisyklė nebuvo taikytina.

192 Ieškovas posėdyje nurodė, kad papildomus įstojusių į bylą šalių reikalavimus apėmė jo reikalavimai ir kad ieškinio pagrindas, grindžiantis šiuos papildomus reikalavimus, nepakeičia bylos dalyko.

2. *Pirmosios instancijos teismo vertinimas*

193 Iš Teisingumo Teismo statuto 40 straipsnio ir Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 116 straipsnio 4 dalies matyti, kad įstojantis į bylą asmuo negali pateikti didesnių reikalavimų už tuos, kuriuos paremti jis įstoja į bylą (2000 m. rugsėjo 27 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *BP Chemicals prieš Komisiją*, T-184/97, Rink. p. II-3145, 39 punktas), atvirkščiai, jis gali tik iš dalies paremti šiuos reikalavimus.

194 Šioje byloje ieškovas reikalavo panaikinti tą sprendimo dalį, kuri jo 1 straipsnyje nustato, kad projektas yra nesuderinamas su bendrąja rinka. Papildomai reikalaudamos panaikinti tą sprendimo dalį, kurioje šio nesuderinamumo pripažinimas neapribojamas 100 000 EUR ar didesne pagalba, įstojusios į bylą šalys nenurodo naujų reikalavimų ieškovo reikalavimų atžvilgiu. Jų papildomi reikalavimai iš dalies palaiko ieškovo reikalavimus, todėl remiantis Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 116 straipsnio 4 dalimi yra priimtini.

195 Kaip jau šiame sprendime buvo konstatuota, Teisingumo Teismo statuto 40 straipsnis ir Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 116 straipsnio 4 dalis įstojančioms į bylą šalims suteikia teisę savarankiškai nurodyti ne tik argumentus, bet ir ieškinio pagrindus, jei pastarieji nurodomi palaikant vienos iš pagrindinių bylos šalių reikalavimus ir iš esmės nesiskiria nuo reikalavimų, kuriais pagrįstas ginčas tarp ieškovo ir atsakovo, dėl ko galėtų būtų pakeistas bylos dalykas.

196 Šioje byloje ieškovas nurodė ieškinio pagrindą, pagrįstą iš esmės tuo, kad projektas numatė nedideles pagalbas, kurios nedarytų poveikio valstybių narių tarpusavio prekybai EB 87 straipsnio prasme ir netrikdytų prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui EB 87 straipsnio 3 dalies c punkto prasme (žr. šio sprendimo 81–90 punktus). Įstojusios į bylą šalys nurodo ieškinio pagrindą, pagrįstą *de minimis* taisyklės pažeidimu.

197 *De minimis* taisyklė apima poveikio valstybių narių tarpusavio prekybai sąlygą, numatytą EB 87 straipsnio 1 dalyje, ir nurodo būdą, kaip Komisija nagrinėja šią sąlygą, įtvirtindama principą, kad maža pagalba neturi didelės įtakos valstybių narių tarpusavio prekybai (29 punkte minėto sprendimo *Nyderlandai prieš Komisiją* 3 ir 25 punktai).

198 Taigi įstojusių į bylą šalių nurodytas ieškinio pagrindas yra susijęs su bylos dalyku ir todėl priimtinas.

199 Iš esmės *de minimis* taisyklė netaikoma pagalbai, suteiktai įmonei, veikiančiai žemės ūkio sektoriuje, kaip tai nurodyta gairių 2.3 punkto antrojoje pastraipoje ir 3.2.5 punkto c papunkčio pirmojoje pastraipoje. Šioje byloje yra akivaizdu, kad projektas numatė suteikti pagalbą būtent tokioms įmonėms. Todėl šios taisyklės

pažeidimo nurodymas yra netinkamas (168 punkte minėto 2002 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *Ispanija prieš Komisiją* 35 punktas ir 102 punkte minėto sprendimo *Graikija prieš Komisiją* 74 punktas).

200 Taigi ieškinio pagrindas bei reikalavimai iš dalies panaikinti sprendimą yra atmestini.

201 Todėl visas ieškinys yra atmestinas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

202 Pagal Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 87 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jeigu laimėjusi šalis to prašė. Pagal Procedūros reglamento 87 straipsnio 4 dalį Pirmosios instancijos teismas gali nurodyti, kad įstojusi į bylą šalis, kita nei valstybė narė ar institucija, turi pati padengti savo bylinėjimosi išlaidas.

203 Kadangi ieškovas pralaimėjo bylą, jis turi padengti bylinėjimosi išlaidas pagal Komisijos pateiktus reikalavimus, išskyrus tas, kurias Komisija patyrė dėl įstojimo į bylą. Taip pat nuspręstina, kad įstojusios į bylą šalys pačios padengia savo ir Komisijos išlaidas, patirtas dėl jų įstojimo į bylą, pagal šios pateiktus reikalavimus.

Remdamasis šiais motyvais,

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS (ketvirtoji išplėstinė kolegija)

nusprendžia:

1. **Atmesti ieškinį.**

2. ***Regione autonoma della Sardegna*** **padengia bylinėjimosi išlaidas, išskyrus numatytąsias šio sprendimo rezoliucinės dalies 3 punkte.**

3. ***Confederazione italiana agricoltori della Sardegna, Federazione regionale coltivatori diretti della Sardegna*** **ir** ***la Federazione regionale degli agricoltori della Sardegna*** **padengia savo ir Komisijos bylinėjimosi išlaidas, patirtas dėl jų įstojimo į bylą.**

Legal Tiili Meij

Vilaras Forwood

Paskelbta 2005 m. birželio 15 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Kancleris Pirmininkas

H. Jung H. Legal